

ปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

ของวิทยาลัยครูนครปฐม

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุดม ยุวะสุด

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

- 3 ก.พ. 2526

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

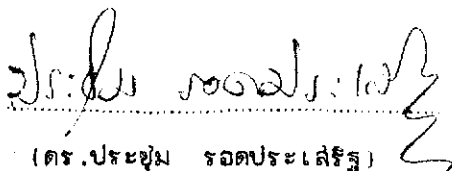
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

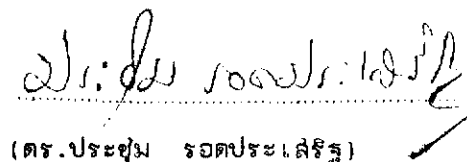
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวของนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

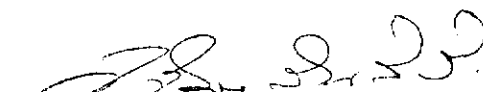
 ประธาน
(ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทองหล่อ วิภาวัน)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทองหล่อ วิภาวัน)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิธร ลินสิริ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.ประชุม รอดประเสริฐ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทองหล่อ วิภาวีน กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิธร สนิลศิริ ซึ่งได้กรุณาให้แนวคิด และสละเวลาตรวจแก้ไข และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ ที่ได้กรุณาตรวจแก้แบบสลับถามให้ สิ่งขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณคณาจารย์และผู้เข้าอบรมในวิทยาลัยครูนครปฐม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุก ๆ คน ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

ท้ายนี้รู้สึกซาบซึ้ง เป็นอย่างยิ่งในพระคุณและ เมตตาจิตของคุณพ่อและคุณแม่ผู้เป็นร่มโพธิ์ และซึ้งในน้ำใจ ความเสียสละของสมาชิกทุก ๆ คนในตระกูล "บวระสุต" ที่ได้อุทิศกำลังกาย กำลังใจ และ กำลังทรัพย์ ให้เป็นแรงกระตุ้น ผลักดันให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ทั้งตามกำหนดเวลา และตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ทุกประการ

อุตม บวระสุต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ	9
ความต้องการทางวิชาการของครูประจำการ	16
ปัญหาการเรียนการสอน	19
สัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา	24
การปฏิบัติงานของครูประจำการ	26
ปัญหาทั่ว ๆ ไป	29
สัมมนาฐานในการศึกษาค้นคว้า	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
ประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
วิธีการสร้างแบบสอบถาม	34
เกณฑ์การให้คะแนน	35
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	37

บทที่	หน้า
วิธีจัดการกับข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1	42
การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2	57
การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3	59
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอนะ	64
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	64
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตอนที่ 1	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตอนที่ 2	66
สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตอนที่ 3	66
อภิปรายผล	67
ข้อเสนอนะ	78
ข้อเสนอนะสำหรับการวิจัยต่อไป	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	92

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรุ่นของผู้เข้าอบรม	32
2	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะวิชาของผู้ให้การอบรม	33
3	ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรม	43
4	ปัญหาการเรียนการสอนของผู้ให้การอบรม	45
5	ปัญหาลู่ทางของผู้เข้าอบรม	47
6	ปัญหาการเงินของผู้เข้าอบรม	48
7	ปัญหาครอบครัวของผู้เข้าอบรม	49
8	ปัญหาสัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม	50
9	ปัญหาสัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา	51
10	ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมในระหว่างเข้าอบรม	52
11	ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรม	53
12	ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้ให้การอบรม	55
13	ลำดับความสำคัญของสาเหตุการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรม	57
14	ลำดับความสำคัญของสาเหตุการเรียนการสอนของผู้ให้การอบรม	58
15	เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม	59
16	เปรียบเทียบความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมและ ผู้ให้การอบรม	61
17	ค่าอำนาจจำแนกผลของการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ	101

ภูมิหลัง

ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญยิ่งในการสร้างสรรค์และพัฒนา เยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทัศนคติที่เหมาะสมต่อสังคมที่เยาวชนเหล่านั้นเป็นสมาชิกอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นได้เป็นพลังสำคัญสำหรับการพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าทุกด้านในอนาคต ครูเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ศิลปวิทยาการต่าง ๆ แก่ศิษย์ และปลูกฝังให้ศิษย์มีความพร้อมที่จะออกไปดำรงชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้ด้วยดี แต่การที่ครูจะสามารถกระทำหน้าที่อันสำคัญดังกล่าวได้นั้น ครูจะต้อง เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมด้วยคุณภาพและสมรรถภาพเสียก่อน

รัฐได้ตระหนักถึงความจริงอันสำคัญยิ่งในการที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่บุคคลที่เป็นครูและจะเป็นครูในอนาคต โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520 - 2524) ว่า จะเร่งอบรมครูประจำการและบุคลากรหลักให้ทำหน้าที่ใหม่ได้ตามแนวทางการศึกษา (กรมการฝึกหัดครู 2520 : 14) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่ประเทศกำลังเร่งรัดพัฒนาความก้าวหน้าในทุก ๆ ทาง ครูยังมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้มีสมรรถภาพ พร้อมทั้งจะสานต่อนโยบายปรับปรุงการศึกษาของชาติโดยฉบับสิ้น การเพิ่มพูนประสิทธิภาพของครูโดยตรงทางหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาให้ครูประจำการเพื่อเพิ่มวุฒิและประสบการณ์แก่ครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ โดยให้ได้รับการศึกษาอบรมและฝึกฝนอย่างดีจนอาจถือได้ว่าเป็นกำลังคนของประเทศชาติ

ดังนั้น กรมการฝึกหัดครู ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรงในการผลิตครู ส่งเสริมวิทยฐานะทางวิชาชีพครูและเพิ่มพูนประสิทธิภาพของครู จึงได้กำหนดนโยบายจัดการฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่า จะส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูประจำการและผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาจากโรงเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาทั่วประเทศ รวมทั้งเจ้าหน้าที่การศึกษาอื่น ๆ ได้เข้ารับการฝึกอบรมจากวิทยาลัยครูที่เป็นผู้รับผิดชอบในเขตนั้น ๆ (กรมการฝึกหัดครู 2520 : 14) วิทยาลัยครูนครปฐม เป็นวิทยาลัยครูแห่งหนึ่ง

ที่สนองนโยบายของกรมการฝึกหัดครู มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตครู ได้เปิดโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษารวมสองจังหวัด คือ นครปฐม และสมุทรสาคร และยังได้ขยายบริการออกไปเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่ครูในจังหวัดใกล้เคียงที่จะเข้ารับการอบรมให้มากที่สุดฝึกสามจังหวัด คือ กาญจนบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 แต่ยังมีได้มีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่กรมการฝึกหัดครูเองก็มีนโยบายที่จะให้สำรวจสภาพปัญหาและผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจากการฝึกอบรมตามโครงการนี้ เพราะได้มีคำวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อมวลชนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการอบรมครูประจำการของวิทยาลัยครูอยู่บ้าง เท่าที่ผ่านมาได้มีผู้สนใจให้คำวิจารณ์ไว้ ดังเช่น มาคมรกด ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า : ผู้เข้าอบรมต้องใช้จ่ายเงินมากในการฝึกอบรม ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มั่นใจว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร ก.บ. และการเข้ารับการอบรมนี้อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีครูน้อย (มาคมรกด 2523 : 8) ตรงกับ วีระ บุตยะกาญจน ที่ว่าผู้เข้าอบรมที่อยู่ในชนบทห่างไกลจากสถาบันฝึกหัดครูต้องใช้เวลาเดินทางไปกลับวันละหลายชั่วโมง เป็นเหตุให้ต้องออกจากโรงเรียนก่อนเวลาเลิกเรียน ทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ (วีระ บุตยะกาญจน 2523 : 43) และ คิต จินตาทูล ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้อบรมที่อยู่ไกล การคมนาคมไม่สะดวก ต้องลางานวันจันทร์และวันศุกร์ ทำให้มีการละทิ้งงานในหน้าที่รับผิดชอบได้ (คิต จินตาทูล 2523 : 6) นอกจากนี้ จวง ยอดทวน ได้กล่าวว่า ผู้เรียนจะต้องเพิ่มรายจ่ายให้กับตัวเอง ตลอดทั้งครอบครัวต้องเสียสละเวลาพักผ่อน และเวลาหารายได้เพิ่มเติมในวันหยุด และความปลอดภัยของชีวิตในระหว่างเดินทางไปเข้ารับการอบรม ในฐานะที่ครูเป็นผู้สวดึกดึกกรรม ประสพการณ์เรียนให้แก่เด็กและมีส่วนในการพัฒนาสังคม จึงจำเป็นต้องศึกษาวิชาความรู้เพิ่มเติมเพื่อไปสอนเด็กให้เหมาะสมทันกับเหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน และแม้แต่ผู้บริหารก็ต้องการความรู้ไปปฏิบัติงานที่ให้ออกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยการนำประสบการณ์ต่าง ๆ ไปแลกเปลี่ยนและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องแล้วนำไปใช้ในโรงเรียนของตน เพื่อจะได้ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม (จวง ยอดทวน 2523 : 7) .

คำกล่าวข้างต้นนี้เป็นสภาพปัญหาและความต้องการที่อาจเกิดขึ้นในวิทยาลัยครูนครปฐมด้วย
 จึงเป็นความจำเป็นที่สถาบันนี้ควรจะต้องศึกษารวบรวมสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้าอบรม
 และผู้ให้การอบรมไว้ เป็นข้อมูลในการวางแผนแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการอบรม ดังที่ ชาร์ล
 และ คัชแมน ได้เสนอแนวคิดในการส่งเสริมวิทยฐานะของครูไว้ว่า ต้องคำนึงถึงความต้องการ
 ปัญหาของผู้รับและภาวะความเป็นอยู่ของท้องถิ่นด้วย (Charles and Cushman, 1954 : 442)
 ตรงกับความคิดของ คลาร์ก (Clark, 1970 : 2767-A) และ วอเรน (Warren, 1974 :
 3561-A) ซึ่งได้ประเมินผลการเลือกวิธีการจัดการส่งเสริมครูระว่า ควรเริ่มต้นจากปัญหา
 และปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคนเช่นกัน ทั้งนี้เพราะ ไทโบท์
 ได้กล่าวว่า ผู้ที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการศึกษามักจะมีสาเหตุต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะองค์ประกอบ
 ทางบุคลิกภาพย่อมมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางสมองและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนอย่างแยกกัน
 ไม่ออก ถึงแม้ว่าความสามารถทางสติปัญญาจะสูงส่งเพียงไรก็ตามก็ไม่สามารถจะประสบความสำเร็จ
 ได้ (Tiebout, 1943 : 113 - 129)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ใคร่ศึกษาว่า ผู้เข้ารับการอบรมและผู้ให้
 การอบรมได้ประสบปัญหาอะไรบ้างในการเรียนการสอน อะไรคือสาเหตุสำคัญที่เป็นปัญหาของ
 การเรียนการสอน และมีความต้องการทางวิชาการในด้านใดเป็นสำคัญ ซึ่งความต้องการนั้น ๆ
 ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของ โครงการอบรมหรือไม่ และวิทยาลัยได้จัดบริการเพื่อสนองความ
 ต้องการและดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้เข้าอบรมอย่างไร เนื่องจากการจัดการศึกษา
 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้ผู้เข้าอบรมมีการศึกษา
 ต่อเนื่อง และมีประสบการณ์ดีพอที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป ซึ่ง
 ผู้ให้การอบรมเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะสานต่อนโยบายของการอบรมด้วยการดำเนินการ
 อบรมให้ผู้เข้าอบรมมีคุณภาพสูง คือทั้งคิดเป็น และมีความชำนาญ มีสมรรถภาพที่เหมาะสมกับการ
 ปฏิบัติหน้าที่การงาน ฉะนั้น ผู้ให้การอบรมจึงควรมีหน้าที่ดำเนินงานร่วมกับวิทยาลัยช่วยแก้ไขปัญหา
 ของผู้เข้าอบรมและแก้ไขข้อบกพร่องของ โครงการฝึกอบรม เพื่อช่วยผู้เข้าอบรมที่มีปัญหาให้สามารถ
 ประสบความสำเร็จในการศึกษาอบรม ผลของการวิจัยดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินงานของ

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ได้ผลสอดคล้องกับความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมสัมตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการทางวิชาการในการเข้ารับการอบรมของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม
2. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการในการเข้ารับการอบรมตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้สภาการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์ในวิทยาลัยครูและผู้เข้าอบรมใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและปรับปรุงตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะสภาพปัญหาและความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม ปีการศึกษา 2523

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม

ผู้เข้าอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 360 คน จำแนกตามรุ่นที่เข้ารับการอบรม

ผู้ให้การอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 125 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ผู้เข้ารับการอบรม

2.1.2 ผู้ให้การอบรม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรม

2.2.2 ลักษณะปัญหา แบ่ง เป็น

2.2.2.1 ปัญหาการเรียนการสอน

2.2.2.2 ปัญหาทั่ว ๆ ไป ได้แก่ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการเงิน ปัญหาครอบครัว

ปัญหาสัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม ปัญหาสัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา และปัญหาการปฏิบัติงานในระหว่างเข้าอบรม

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้เข้าอบรม หมายถึง ครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

1.1 ครูประจำการ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่สอน หรือทำหน้าที่ให้บริการทางวิชาการในโรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ณ วิทยาลัยครูนครปฐม ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2523

1.2 บุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษา เช่น ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าหมวดการศึกษา ศึกษาพิเศษ บัณฑิต หรือผู้ที่หน่วยงานนั้น ๆ ต้องการเตรียมขึ้นเพื่อแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารการศึกษาต่อไป และเข้ารับการฝึกอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ณ วิทยาลัยครูนครปฐม ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2523

2. โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ หมายถึง โครงการตามประกาศสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2519 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและวิทยฐานะ

ทางวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

3. ผู้ให้การอบรม หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนวิชาต่าง ๆ ในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม

4. สภาพปัญหา หมายถึง ลักษณะของปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม ในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม ซึ่งสามารถจำแนกปัญหาได้ดังนี้

4.1 ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรม หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา วิธีการเรียน การใช้เวลาในการเรียน กิจกรรมประกอบการเรียน ความเป็นกันเองในการถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้ให้การอบรมกับผู้เข้าอบรม ความมีระเบียบและความร่วมมือในระหว่างที่มีการเรียน หรือเกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่างเรียน

4.2 ปัญหาการเรียนการสอนของผู้ให้การอบรม หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องที่ผู้ให้การอบรมประสบในการปฏิบัติงานสอนผู้เข้าอบรมตามโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

4.3 ปัญหาทั่ว ๆ ไป หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุให้การศึกษของผู้เข้าอบรมไม่ประสบความสำเร็จตามความต้องการ หรือเป็นไปได้ล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็นในการศึกษาระดับนี้จะศึกษาเฉพาะปัญหาต่าง ๆ หกด้าน คือ

4.3.1 ปัญหาสุขภาพ หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เข้าอบรมในระหว่างเข้าอบรม

4.3.2 ปัญหาการเงิน หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเข้าอบรม ค่าหน่วยกิต และค่าใช้จ่ายในการติดต่ออุปกรณ์เพื่อใช้ในการอบรม ค่างานสังสรรค์ และการใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกงาน

4.3.3 ปัญหาครอบครัว หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับบุคคลในครอบครัว ภาระหน้าที่ในครอบครัวที่ผู้เข้าอบรมต้องปฏิบัติอยู่และบรรยากาศภายในครอบครัวซึ่งมีผลต่อการเข้ารับการอบรม

4.3.4 ปัญหาสัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม ในระหว่างที่มีการเรียนการสอน การติดต่อสัมพันธ์กันเพื่อขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน

4.3.5 ปัญหาสัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เข้าอบรมและอาจารย์ที่ปรึกษา ในการไปขอรับคำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือปัญหาส่วนตัวของผู้เข้าอบรมและรวมถึงความสัมพันธ์ทั่ว ๆ ไป กับอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดเวลาที่เข้ารับการอบรม

4.3.6 ปัญหาการปฏิบัติงานในระหว่างเข้ารับการอบรม หมายถึง ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่การงานประจำที่ผู้เข้าอบรมมีหน้าที่ต้องปฏิบัติอยู่ ซึ่งได้แก่ งานสอน หรืองานบริหาร ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้เข้าอบรม ซึ่งต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตหรืออำนวยความสะดวกในการมาเข้าอบรม รวมทั้งมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในระหว่างที่มาเข้ารับการอบรม

5. สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาการเรียนการสอน ในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมที่ได้ประสบในระหว่างการศึกษาอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม

6. ความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรม หมายถึง ความมุ่งหมายในการเข้ารับการอบรมของผู้เข้าอบรม เพื่อเลื่อนวิทยฐานะทางวิชาชีพเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพสัมรรถภาพในการปฏิบัติงานและแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของตน

7. ความต้องการทางวิชาการของผู้ให้การอบรม หมายถึง ความต้องการให้ผู้ให้การอบรมต้องการที่จะให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพสัมรรถภาพในการปฏิบัติงาน และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานและเพื่อเลื่อนวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรม

บทที่ 2

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษายอบรมของครูเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เป็นการพัฒนาครูให้เจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะทำให้ครูได้รู้ในตัวเองกับความรู้ใหม่ ๆ ได้พิจารณาและประเมินผลตัวเองว่าตนรู้เรื่องต่าง ๆ เหมาะสมกับสมัยเพียงใด การศึกษายอบรมครูแบ่งออกได้เป็นสองระบบ คือ การศึกษาก่อนออกไปประกอบอาชีพครู หรือเรียกว่า การศึกษาก่อนประจำการ (Pre-service) กับ การศึกษาระหว่างประจำการ (In-service) ซึ่งเป็นการศึกษาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในชีวิตของความเป็นครู ด้วยการพักการสอนไปรับการศึกษาระยะเวลาหนึ่ง หรืออาจเป็นการศึกษานอกเวลา โดยใช้เวลาในตอนเย็นหรือวันลัดสัปดาห์ หรือระหว่างปิดภาคการศึกษาก็ได้ แต่ครูประจำการส่วนมากก็ยังมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและเพิ่มวิทยฐานะของตนได้น้อยมาก จากสถิติการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2521 - 2523 พบว่ามีครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการจำนวน 298,579 คน ซึ่งมีผู้ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีกระจายอยู่ทั่วประเทศ (กรมการฝึกหัดครู 2524 : 1) แม้ว่าครูประจำการที่สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะต้องการที่จะเล่าและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม แต่ก็ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาการเงิน การคมนาคม และมีอัตราการสอนต่อสัปดาห์ซึ่งเป็นต้น สู่พล สัมพันธ์ (สู่พล สัมพันธ์ 2518 : 13 - 16) กล่าวว่า ก.ง.ส.ส่งเสริมวิทยฐานะ กรมการฝึกหัดครูได้ดำเนินงานร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดการศึกษาระหว่างประจำการให้กับครูประจำการในลักษณะต่าง ๆ กัน เช่น การอบรมเพื่อศึกษาระหว่างฤดูร้อน (อ.ศ.ร.) การอบรมเพื่อสอบวิชาผู้ตครู (อ.ส.ย.) การสอนวิชาผู้ตทางไปรษณีย์ (ป.ณ.) การอบรมครูที่ไม่มีวุฒิให้มีวุฒิทางครู และการออกรายการวิทยุเพื่อให้ความรู้แก่ครูก่อนสอบวิชาผู้ต ซึ่ง พงษ์ หนานาคินทร์ (พงษ์ หนานาคินทร์ 2521 : 172 - 173) กล่าวว่า การฝึกอบรมเช่นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ปรับปรุงตนเองด้วยการคัดเลือกรายวิชาศึกษาด้วยตนเองในยามว่าง แล้วไปสอบในตอนปิดภาคเรียนตามที่กรมการฝึกหัดครูได้กำหนดไว้ ซึ่งไม่เสียผลการสอน การเลื่อนวิทยฐานะโดยวิธีนี้เป็นการประหยัดแต่ก็ได้รับผลดี เพราะเป็นการช่วยให้

ครูเหล่านั้นได้พัฒนาตนเองให้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นการสร้างขวัญหรือกำลังใจในการทำงานของครูให้สูงขึ้น การศึกษาเพิ่มเติมของครูระหว่างประจำการนี้ นอกจากจะเป็นการเพิ่มวิทยฐานะของครูแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์อีกหลายประการ ซึ่ง แบทเทน (Batten, 1957 : 1271) กล่าวว่า การอบรมครูประจำการเป็นการช่วยให้ประจำการได้ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย บุญชม ไชยโกษ (บุญชม ไชยโกษ 2511 : 15) ได้ให้ข้อคิดสนับสนุนการให้การศึกษาแก่ครูประจำการว่า เป็นการเพิ่มความรู้ ความสามารถ หรือ การสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าในอาชีพอีกด้วย ตรงกับความคิดเห็นของ วิจิตร วรตบวงศ (วิจิตร วรตบวงศ 2520 : 173) ที่ว่า ในการอบรมนั้น ไม่ได้มุ่งแต่เพียงให้ครูมีความรู้ความสามารถในหน้าที่การงานเท่านั้น การอบรมยังมุ่งสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แก่คณะครูด้วย ทั้งยังส่งเสริมให้ครูกระตือรือร้นในการทำงานและแสวงหาความก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นด้วย

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ

กรมการฝึกหัดครูได้จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อครูประจำการ โดยการวางโครงการระยะยาวมีแผนการศึกษาที่แน่นอน เรียกว่า โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2523 : 1) ให้คำอธิบายว่า เป็นโครงการที่สำนักงานการฝึกหัดครูได้ออกระเบียบให้วิทยาลัยครูจัดทำขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการสามารถเข้าศึกษาอบรมได้ โดยไม่กระทบกระเทือนถึงการสอนและการทำงานในหน้าที่ปกติ โครงการนี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ที่ระบุว่า จะเร่งอบรมครูประจำการและบุคลากรหลักให้ทำหน้าที่ใหม่ได้ตามแนวแผนการศึกษา การผลิตครูและการส่งครูจะลดลงตามขั้นตอนที่เหมาะสม และอาจเลิกในที่สุด เปลี่ยนเป็นการอบรมครูประจำการเพื่อให้ครูได้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น และจุดมุ่งหมายของ โครงการมีดังต่อไปนี้

1. เป็นการยกสถานภาพของวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
2. เป็นการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผล

ถึงการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

3. ทำให้กระบวนการผลิตครูสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งการผลิตครูก่อนประจำการ และการอบรมครูประจำการให้เอื้อกัน

4. เป็นการสนองความต้องการการอบรมครูประจำการตามหลักสูตรใหม่

5. เป็นการประหยัดงบประมาณของแผ่นดินในการอบรมครูประจำการ เพราะผู้อบรมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

6. เป็นการลดภาระงานของครู เพราะผู้อบรมเป็นครูประจำการและมีหน้าที่แล้ว

7. เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง

8. เป็นการฝึกอบรมครูให้สนองความต้องการของผู้ใช้ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง

9. เป็นการลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาในท้องถิ่นโดยครู หรือบุคลากรทางการศึกษาไม่ต้องละทิ้งถิ่น หรืองานในหน้าที่ไปปฏิบัติงานประจำอยู่

10. เป็นการกระจายความเสมอภาคทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น

11. เป็นการส่งเสริมและเสริมคุณสมรรถภาพในการปฏิบัติงานทางครูในท้องถิ่น

12. เพิ่มขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่น

(กรมการฝึกหัดครู 2519 : 20 ;

จรรยา มิสินทร์ (จรรยา มิสินทร์ 2522 : 37) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการให้การศึกษาแก่ครูประจำการไว้สองประการ คือ ประการแรกจะให้การศึกษาที่มีผลกระทบต่อการปรับปรุงตัวเองของครูให้ครูนั้นมีคุณภาพในตัวเองสูงขึ้น ให้มีคุณภาพในการสอนในการทำงานที่ดีขึ้น ในทันที ประการที่สอง ต้องเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานที่ส่งการศึกษาอยู่ในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

กลุ่มวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้สรุปเป้าหมายที่สำคัญในการจัดอบรมครูประจำการไว้ห้าประการ คือ

1. เพื่อเสริมคุณสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู

10

2. เพื่อเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ
 3. เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเพิ่มพูนสมรรถภาพและวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
 4. เพื่อยกสถานภาพของวิชาชีพให้สูงขึ้น
 5. เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้น
- (กลุ่มวิทยาศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2523 : 2 - 3)

นอกจากนี้ได้มีผู้เสนอแนะความคิดเห็นและวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมครูประจำการไว้หลายประการด้วยกัน เช่น ดัทท์ (Dutt. 1961 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมครูประจำการไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ทางการศึกษา ตลอดจนทั้งทำการค้นคว้าวิจัยในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในด้านการสอนอันจะเป็นการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ครู
2. เพื่อช่วยเหลือแนะนำครูใหม่ในการแก้ไขปัญหาในงานอาชีพครู
3. เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องพื้นฐานการเตรียมครูที่ได้ศึกษาอบรมก่อนมาเป็นครูประจำการ ซึ่งอาจจะยังไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพครู และจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมและฝึกทักษะเพิ่มขึ้น
4. เพื่อเป็นเครื่องมือของครูและผู้บริหารในการสร้างทักษะการแก้ปัญหา และสร้างทัศนคติอันพึงปรารถนา รวมทั้งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความรับผิดชอบต่ออาชีพครู
5. เพื่อช่วยให้นักครูได้วางแผนและปรับปรุงวิธีสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
6. เพื่อช่วยให้นักครูเกิดความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงว่ามิอิทธิพลต่อการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน
7. เพื่อทำให้วิทยาศาสตร์และมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูได้เตรียมการอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพของนักศึกษาที่ผลิตออกมา

8. เพื่อช่วยให้สถาบันการศึกษาได้ปรับปรุงการฝึกทักษะการเป็นครูให้เหมาะสมยิ่งขึ้นทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความสนใจ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พึงปรารถนา

9. เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำที่ดีของครูในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน

มาฆูด (Mahmoud. 1979 : 4191-A) ได้ศึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการให้การศึกษาแก่ครูในประเทศบาห์เรน เมื่อปี ค.ศ. 1979 และพบว่า การให้การศึกษาแก่ครูควรทำเพื่อปรับปรุงสิ่งต่อไปนี้

1. เพื่อปรับปรุงทักษะในการสอน
2. เพื่อพัฒนาประสบการณ์ด้านปฏิบัติให้แก่ครูทั้งในสภาพจริงและสมมุติ
3. เพื่อหาสิ่งล่อใจให้นักศึกษาใหม่เกิดความสนใจที่จะเข้าสู่อาชีวะมากขึ้น
4. เพื่อสร้างให้มีโครงการให้คำแนะนำแก่ครูและนักศึกษาครู
5. เพื่อให้มีการประเมินผลสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
6. เพื่อปรับปรุงการศึกษาก่อนประจำการและระหว่างประจำการให้มีการต่อเนื่องกัน

ธีระ บุญยะกาญจน (ธีระ บุญยะกาญจน 2523 : 45) ได้กล่าวถึงส่วนดีของการอบรมครูประจำการไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมให้ครูประจำการได้ศึกษา เพิ่มพูนความรู้และวุฒิโดยไม่กระทบกระเทือนเวลาทำงานตามปกติ และครูเหล่านี้จะได้ใช้วุฒิปัญญานี้เป็นคุณสมบัติเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งนับว่าเป็นการยกมาตรฐานอาชีพได้ทางหนึ่ง
2. เป็นการสนับสนุนให้อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูมีโอกาสฝึกฝนค้นคว้ามากขึ้น เพราะนิสิตที่กำลังทำงานอยู่ย่อมจะนำประสบการณ์จริงมาซักถาม อภิปรายหรือแลกเปลี่ยนกัน เป็นการสร้างประสิทธิภาพของผู้สอนและผู้เรียนเพิ่มขึ้น
3. เป็นการสร้างขวัญ บำรุงกำลังใจอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนสถาบันฝึกหัดครูก็มีโอกาสเลือกผู้ที่จะเป็นอาจารย์ได้มากขึ้น

จากเอกสารต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพบว่า สถาบันทุกฝ่ายมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้ครูต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า สมควรสังเกตการอบรมให้กับครูประจำการ เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สนองความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ครู

2. เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการให้สูงขึ้นโดยไม่กระทบกระเทือนงานในหน้าที่ประจำ

3. เพื่อเป็นการสร้างขวัญและส่งเสริมกำลังใจของครูในระหว่างปฏิบัติงานให้ดีขึ้น โดยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเลื่อนวิทยฐานะทางวิชาชีพ และตำแหน่งหน้าที่ของตนให้สูงขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์และมีกำหนดเวลาที่แน่นอนตามแนวทางที่วิทยาลัยกำหนดไว้ นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้ามากขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้สอนอีกประการหนึ่งด้วย

วิธีจัดการศึกษาอบรมเพื่อเป็นการให้ความรู้ระหว่างประจำการแก่ครู ได้มีผู้ให้ข้อเสนอแนะวิธีการที่จะจัดทำได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น เบอร์ดัน และ บรูคเนอร์ (Burton and Brueckner, 1955 : 36 - 46) ได้เสนอวิธีการปรับปรุงสมรรถภาพของครูประจำการว่าอาจทำได้สองวิธี คือ

1. ปรับปรุงครูผู้สอนโดยตรง โดยให้ความรู้ในด้านการสอน

2. ปรับปรุงการศึกษาของเด็ก ด้วยการปรับปรุงกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสอนทั้งหมด ซึ่งทั้งสองวิธีนี้จะเข้าประ โยชนและมีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน

สไต และ เฟรดเดอริก (Steig and Frederick, 1969 : 21) กล่าวว่า การให้การศึกษแก่ครูประจำการไม่ควรจัดให้เหมือนกันทุกคน คือ จะต้องศึกษาความต้องการ ความจำเป็นของทั้งครูและโรงเรียน ตลอดจนท้องถิ่นของครูแต่ละคนเสียก่อน เป็นข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับความคิดของ วอเรน (Warren, 1974 : 3561-A) ที่ว่า ควรเป็นความต้องการของครู และ บรรจง ชูล่กุลชาติ (บรรจง ชูล่กุลชาติ 2521 : 44 - 46) ได้กล่าวสนับสนุนว่า การศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด และต้องเป็น การศึกษาเพื่อการอาชีพมากกว่าการศึกษาเพื่อความรู้ หรือการศึกษาเพื่อการศึกษา และควรเป็น การศึกษาตลอดชีวิต โดยมีกอบรอกให้ผู้เรียน รู้วิธีเรียน รู้วิธีหาความรู้ด้วยตนเอง และให้แสวงหา ความรู้ได้จนตลอดชีวิต ซึ่งหน่วยงานที่ให้บริการด้านแนะแนวเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาของนิวซีแลนด์ ได้ศึกษาหาแนวทางในการให้การศึกษอบรมแก่ครูประจำการไว้ว่าควรมีสลักษณะดังนี้

1. ควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและประสมประสานกัน
2. ควรกำหนดเวลาแน่นอน
3. ควรเป็นโครงการที่ช่วยเหลือแก่ครูหลังประจำการแล้ว 1 - 3 ปี และควรจัดให้

ครูอาวุโสได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมใหม่

ผลงานการวิจัยของ ผู้ดีใจ บุญอารีย์ (ผู้ดีใจ บุญอารีย์ 2522 : 2) ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการจัดอบรมครูประจำการควรคำนึงถึงสถานภาพส่วนตัว สภาพการสมัคร ประสิทธิภาพในการสอน ประสิทธิภาพเดิมและหน้าที่ประจำด้วย ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่ครูประจำการได้ตรงตามความต้องการของเขา ตรงกับคำวิจารณ์ของ มาคมรุต (มาคมรุต 2523 : 8) ที่ว่าการให้การอบรมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้าอบรม คือ ให้ความก้าวหน้าในหน้าที่และมีการยอมรับฐานะในสังคม (Social Status) ดีขึ้น เพราะเป็นการยกฐานการศึกษาของครูให้สูงขึ้นอย่างเลื่อมภาค และเมื่อเรียบจบแล้วปริญญาที่ได้รับก็จะมีส่วนทำให้การเลื่อนของครูดีขึ้น

▶ ปาร์คเกอร์ (Parker. 1957 : 111 - 112) ได้เสนอหลักเกณฑ์ห้าประการที่ควรใช้ในการส่งเสริมวิทยฐานะหรือเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สอนว่าควรเน้นความสำคัญของกระบวนการแก้ปัญหาดังนี้

1. เป้าหมายที่ตั้งขึ้นนั้นต้องปฏิบัติตามได้
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นจะต้องกำหนดให้แจ่มแจ้ง ชัดเจน
3. กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหาให้รัดกุม
4. ให้อำนาจทรัพยากรทั้งบุคคลและวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่
5. มีการวัดผล ทดสอบ และประเมินผล โดยมีกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน

สไต และ เฟรดเดอริก (Steig and Frederick. 1969 : 20) ได้ให้แนวทางและวิธีการที่ใช้ในการให้การศึกษาแก่ครูประจำการว่าอาจจะทำได้หลายวิธี คือ

1. วิธีประชุมทางวิชาการ
2. วิธีพบปะกันในหมู่ครู
3. วิธีจัดให้เข้าเรียนในสถาบัน

4. วิธีประชุมทางวิชาชีพ
5. วิธีประชุมร่วมกับผู้ใด
6. วิธีแลกเปลี่ยนครู
7. วิธีจัดการทรัพยากร
8. วิธีให้ครูประเมินผลตนเอง

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการจึงเป็นวิธีการให้การศึกษาแก่ครูประจำการด้วยวิธีที่ดีให้เข้าเรียนในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ครูได้มีประสบการณ์ประสมประสานกันระหว่างประสบการณ์เก่ากับประสบการณ์ใหม่ และมีกำหนดเวลาที่แน่นอนตรงตามความต้องการของครูและของหน่วยงานที่ใช้ครู โดยให้ทรัพยากรและวัสดุในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูประจำการได้มีเวลาศึกษาเพิ่มเติมในวันสุดสัปดาห์หรือระหว่างปิดภาคเรียน ด้วยวิธีการจัดการประชุม การจัดการอบรม การจัดสัมมนา การศึกษาต่อเนื่อง และด้วยวิธีพิเศษอื่น ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว ฉะนั้นการให้การศึกษาระหว่างประจำการแก่ครูจึงหมายถึงกิจกรรมทั้งหมดที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพของครู ของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษานั้นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางการปฏิบัติงาน ความเลื่อมใสศรัทธาในโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาฝึกอบรม เพื่อให้สามารถนำการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนได้ตามต้องการของสังคมไทยในปัจจุบัน

โครงการฝึกอบรมครูที่วิทยาลัยครูได้จัดขึ้นจึงอำนวยความสะดวกหลายประการ ประการที่สำคัญที่สุดเพื่อเป็นการปรับปรุงคุณภาพของครูให้สูงขึ้น และการอบรมครูยังเป็นสิ่งสำคัญในการยกระดับวุฒิครูให้สูงขึ้น ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ให้ครูได้มีโอกาสปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและทฤษฎีใหม่ ๆ
2. สนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิต่ำ หรือครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนได้มีโอกาสเพิ่มวุฒิให้สูงขึ้น
3. ช่วยเหลือครูที่มีวุฒิได้ปรับปรุงตนเองให้มีวุฒิสูงขึ้น

ความต้องการทางวิชาการของครูประจำการ

> ก่อ สวัสดิพานิชย์ (ก่อ สวัสดิพานิชย์ 2519 : 51) กล่าวว่า ครูเป็นผู้ประกอบอาชีพ ซึ่งมีระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีผูกมัดอยู่เป็นอันมาก สังคมและระบบการศึกษา เชื่อกันว่าครูต้องมีความรู้ดี มีความประพฤติดี มีความสามารถในการสอนสูง มีความรักเด็กและเข้าใจเด็ก ในขณะที่เด็วยกกันครูก็ควรได้มีการเปลี่ยนแปลงฐานะของตนด้วยการเรียนต่อในสถานศึกษาชั้นสูง ครูในต่างประเทศนิยมไปเรียนเพิ่มเติมนอกเวลา เพราะการเรียนนอกเวลาของครูย่อมทำให้ครูมีวุฒิสูงขึ้นและมีรายได้ดีขึ้น ซึ่งผู้บริหารย่อมมองเห็นประโยชน์จากการเรียนต่อของครู เพราะครูที่มีวุฒิสูงขึ้นมักนำความก้าวหน้ามาสู่สถานศึกษา ดังนั้น โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่จัดขึ้นควรคำนึงถึงความต้องการของครูประจำการแต่ละคนมาประกอบการวางแผนงานสอนด้วย

ได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของครูทางวิชาการไว้ว่าครูมีความต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ กันดังต่อไปนี้

เอลลี่ (Ely. 1962 : 2022-A) ได้ติดตามผลการผลิตครูประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยโคโรลาโด จากผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาและตัวผู้สำเร็จการศึกษาด้วย พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กและชุมชนเพิ่มขึ้น เพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีการและเทคนิคการสอนให้มากขึ้น

เชสเตอร์ (Chester. 1966 : 286 - 288) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการโดยสอบถามผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศ 708 คน พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารวิชาการมีสมรรถภาพสูง คือ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ สามารถใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธีได้ ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการอบรม และจัดให้มีการสาธิตวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จัดอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนได้ไปเยี่ยมชั้นเรียนและสังเกตการสอนและจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูและอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

สุพล ส้มคำฝิ่ง (สุพล ส้มคำฝิ่ง 2518 : 29) ได้ศึกษาความต้องการของสมาชิกผู้ให้บริการด้านต่าง ๆ ของกองส่งเสริมวิทยฐานะ พบว่างานอบรมครูประจำการเป็นงานที่สมาชิกเห็นว่า เป็นประโยชน์และได้รับประสบการณ์มากกว่างานด้านอื่น ๆ ตรงกับการศึกษาของ นิตยา อริตวันท์ (นิตยา อริตวันท์ 2520 : 63) ที่พบว่าครูประจำการมีความต้องการให้ครูส่งมาศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้ในระดับปริญญาตรี ซึ่ง จงกล ชมพันธุ์ (จงกล ชมพันธุ์ 2518 : 58) ได้เคยศึกษา พบว่าวิชาที่ครูต้องการให้จัดให้ในการอบรมคือ รายวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแบบเรียน โครงการสอน การนำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในวงการศึกษา และบริการทางวิชาการ ตรงกับผลการวิจัยของ บุญทัน เผ่าเจริญ (บุญทัน เผ่าเจริญ 2520 : 99 - 101) ที่สำรวจความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายและพะเยาที่ว่า ครูมีความต้องการทางวิชาการมากที่สุดในด้านอุปกรณ์การสอน การบริการข่าวสารทางวิชาการ หรือเอกสารทางวิชาการ ความต้องการทางวิชาการของครูที่มีอายุราชการแตกต่างกัน มีความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 5 ปี มีความต้องการทางวิชาการมากกว่าครูที่มีอายุราชการระหว่าง 5 - 10 ปี และยังได้เสนอแนะว่าการศึกษาปัญหาและความต้องการด้านวิชาการของครู ควรดำเนินการเปรียบเทียบตัวแปรด้านวุฒิ อายุราชการด้วย จะทำให้ทราบความแตกต่างของปัญหาและความต้องการในแต่ละกลุ่มตัวอย่างได้ชัดเจน และชี้เฉพาะมากขึ้นรวมทั้งการแก้ปัญหาและการสนองความต้องการก็จะได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น (บุญทัน เผ่าเจริญ 2520 : 63)

➢ ลัดใจ บุญอารีย์ (ลัดใจ บุญอารีย์ 2522 : 110 - 114) ได้ทำการวิจัยในปี พ.ศ. 2522 โดยสอบถามครูประจำการในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ครูต้องการให้มีการอบรมเนื้อหาวิชาในเรื่องวิธีสอนและกิจกรรมการสอน การผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน แผนการสอน การวัดและการประเมินผลการสอน ระเบียบวิธีการปฏิบัติงานและจัดบริการในโรงเรียนมาก และต้องการให้มีกิจกรรมประเภทปฏิบัติจริง กิจกรรมสำนึก ทดลอง การแบ่งกลุ่มแล้วรายงานผล และกิจกรรมบทบาทสมมุติมาก ส่วนกิจกรรมประเภทบรรยายและอภิปราย ต้องการปานกลาง

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าครูมีความต้องการความรู้ที่จะไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เพื่อหวังประโยชน์ที่จะให้การสอนของตนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเกิดผลดีแก่นักเรียนอีกทอดหนึ่งด้วย

การจัดการศึกษาระหว่างประจำการให้กับครูควรจะต้องจัดให้ในเวลาใดสิ่งจะเป็นผลดีและตรงกับความต้องการของครู ไพบูลย์ สหสัมพันธ์ (ไพบูลย์ สหสัมพันธ์ 2519 : 59) ได้สอบถามครูประจำการที่ใช้บริการการศึกษาของวิทยาลัยครูสกลนคร พบว่าครูต้องการให้จัดการอบรมในภาคฤดูร้อน จากการศึกษายของ บุญทัน เผ่าเจริญ (บุญทัน เผ่าเจริญ 2520 : 110) ที่พบว่า ครูต้องการให้จัดอบรมในวันหยุดราชการ และจากงานวิจัยของ สุตใจ บุญอารีย์ (สุตใจ บุญอารีย์ 2522 : 113) ซึ่งพบว่าครูต้องการให้จัดในระหว่างปิดภาคเรียนมาก และจัดในวันธรรมดา และ เสาร์ อาทิตย์ ปานกลาง ฉะนั้นจึงนับได้ว่าครูต้องการให้มีการอบรมในระหว่างวันหยุดราชการ การที่ครูต้องการให้จัดอบรมในวันหยุดก็เพราะในวันธรรมดาครูส่วนมากมีงานประจำที่ต้องทำต่อเนื่องกัน คือ งานสอนซึ่งครูประจำการแต่ละคนต้องรับภาระหน้าที่ในการสอนวันละห้าชั่วโมง ประมาณอาทิตย์ละ 25 ชั่วโมง และประมาณร้อยละ 85 มีหน้าที่รับมอบหมายในงานพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียนที่ปฏิบัติ (กรมสามัญศึกษา 2517 : 109) ครูจึงไม่ต้องการไปศึกษาอบรมในวันธรรมดาเพราะเกรงว่าจะจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานได้

การจัดการอบรมควรจัดให้สนองความต้องการของครู ซึ่ง ฉำนง บุญชู (ฉำนง บุญชู 2513 : 5) ได้ให้คำอธิบายสนับสนุนเหตุ ที่ต้องจัดการอบรมให้ตรงกับความต้องการของครู ไว้ว่า ถ้าคนเกิดความต้องการและได้รับสนองตอบในความต้องการนั้น คนก็ย่อมมีความตั้งใจที่จะทำงานด้วยความเสียสละและเต็มพลังความสามารถที่ตนมีอยู่ เพราะการสนองตอบความต้องการของคนทำงานสร้างกำลังใจให้เขาตั้งใจมั่นในการทำงาน ซึ่งกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา 2517 : 107) พบว่า ครูประมาณ ร้อยละ 72 ที่ไปศึกษาต่อภาคค่ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เหตุผลในการไปศึกษาต่อว่า ต้องการความก้าวหน้าทางวิชาการทางความรู้ทางฐานะในสังคมและหน้าที่การงานเป็นสำคัญ

ฉะนั้นความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมเพื่อเป็นการส่งเสริมวิทยฐานะทางวิชาชีพ และปรับปรุงคุณภาพของการทำงานของตนให้สูงขึ้น พอจะสรุปได้ว่าครูมีความต้องการได้เนื้อหาวิชา ในวิชาการศึกษา มาก ในเรื่องกลวิธีต่าง ๆ ที่ครูสามารถจะนำไปปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดีขึ้น และต้องการกิจกรรมประเภทปฏิบัติจริง และกิจกรรมบทบาทสมมุติมากกว่ากิจกรรมประเภท บรรยาย เพราะครูเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสอนอยู่แล้ว และมีส่วนร่วมในการพัฒนาในวิชาชีพมาก โครงการฝึกอบรมจึงมุ่งที่จะ เปลี่ยนจากสภาพเดิมจากที่เป็นนักทำ นักปฏิบัติ มาเป็นนักคิด คือ ทั้ง คิดเป็น และมีความชำนาญตรงตามอุดมการณ์ของอุดมศึกษา (เจริญ มลิพันธ์ 2522 : 19). เมื่อ ความต้องการของ โครงการอบรมมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรมที่ต้องการ ฝึกฝนในด้านการปฏิบัติให้มาก จึงเป็นหน้าที่ของผู้ให้การอบรมจะต้องดำเนินการอบรมด้วยการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลตรงกับจุดมุ่งหมายของ โครงการอบรมและตามความต้องการของ ผู้เข้าอบรมด้วย เพราะ ประชุมลุ่มช อาชีวอารุง (ประชุมลุ่มช อาชีวอารุง 2522 : ไม่ใส่ เลขหน้า) กล่าวว่า ผู้สอนที่ดีจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของ โครงการศึกษาที่ตนเองมีส่วนร่วม และ พยายามปฏิบัติงานไปเพื่อผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เหล่านี้ ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าผู้ให้การอบรม และผู้เข้าอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการควรจะต้องมีความต้องการ ทางวิชาการตรงกันและดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ เพื่อเป็นการสนองความต้องการ ของผู้เข้าอบรมที่ต้องการยกระดับมาตรฐานคุณภาพของการทำงานของตนให้สูงขึ้น โครงการ ฝึกอบรมควรจัดบริการให้การศึกษาและความรู้เพิ่มเติมในระดับปริญญาแก่ผู้เข้าอบรมในวันหยุดราชการ หรือระหว่างปิดภาคเรียน เพื่อจะได้ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงาน

ปัญหาการเรียนการสอน

การอบรมครูระหว่างประจำการมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของครู เป็นการพัฒนาครูให้ก้าวหน้าในทางด้านวิชาการ การสัฒนธรรมเป็นการ ดำเนินงานในด้านวิชาการโดยเฉพาะ คือ มุ่งที่ความรู้และเนื้อหาวิชาการเป็นหลัก ยึดถือว่าการสอน เป็นสิ่งสำคัญ จึงควรมีการชี้แจงหรือแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาให้เกิด

ความแจ่มแจ้ง ฉะนั้นตัวผู้ให้การอบรมจึงต้องเป็นบุคคลที่ทรงความรู้ ความสามารถ ได้รับการศึกษา อบรมและฝึกฝนมาแล้ว จนถือได้ว่าเป็นหมั่นสมองของประเทศชาติ โดยทั่วไปอาจารย์ผู้ทำการสอน จะต้องเป็นผู้มีเหตุผล รู้ผิดชอบชั่วดี มีใจเป็นอิสระ มีความรับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ตัว และเป็นผู้ใฝ่หา สัจธรรมในโลกกว้าง นอกจากอาจารย์ผู้สอนจะถือว่าการสอน การวิจัยเป็นงานที่จำเป็นที่สุดแล้ว ยังต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแผนงานของสถาบันการศึกษา และให้ความสัมพันธ์ เอาใจใส่นักศึกษาด้วย ทั้งในการสอนวิชาในห้องเรียน การแนะนำชี้แนวทาง ตลอดจนการให้ ศัพท์ปรึกษาแก่นักศึกษาด้วย (ภิญโญ สาร 2518 : 3 - 5)

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ 2523 : 101 - 107) ได้สรุปลักษณะ ของผู้สอนในระดับอุดมศึกษาไว้สองลักษณะ คือ

1. ธรรมชาติของผู้สอน

1.1 ผู้สอนควรจะมีความรู้ ในเนื้อหาวิชา รู้ถึงเหตุผลที่มาของความรู้ นั้น ๆ มองเห็น ความสัมพันธ์และความสำคัญของวิชา รู้จักตัวผู้เรียนและรู้เรื่องการบริหารงานทั่วไป

1.2 ผู้สอนควรมีความรักและศรัทธาในตัวผู้เรียน มีความหวังดี และเต็มใจที่จะเห็น ความก้าวหน้าของตัวผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และความก้าวหน้าอย่างเต็มที่

1.3 ผู้สอนควรมีความสามารถในการทำและปฏิบัติได้ คือ มีความสามารถในการ ตำเนินการสอนเป็นอย่างดี และมีทักษะในการติดต่อสัมพันธ์ และเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการได้ อย่างดี

2. ลักษณะพิเศษของผู้สอน

2.1 ควรจะเป็นคนที่รู้จักคิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ในบทเรียนได้อย่างลึกซึ้ง

2.2 ควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์และใช้ความรู้ต่าง ๆ สามารถชี้ให้ ผู้เรียนนำสิ่งที่สอนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2.3 ควรจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการโต้ตอบ ถกเถียงอภิปราย และควรมี เทคนิค วิธีการช่วย กระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนได้โต้เถียงอย่างเต็มที่และจริงจัง เพราะผู้เรียน ในระดับอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และความคิดอ่านมากมาย จึงควรให้เขามีโอกาสได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกับผู้สอนได้อย่างเต็มที่

2.4 ผู้สอนควรมีเทคนิคในการกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด

ดังนั้น ถ้าหากผู้สอนขาดคุณสมบัติที่จำเป็นดังกล่าวแล้วในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนได้ตรงตามที่ วัลลภา เทพหัสดินทร์ ณ อยุธยา (วัลลภา เทพหัสดินทร์ ณ อยุธยา 2523 : 13 - 15) กล่าวว่า อาจจะทำให้เกิดปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาตัวอาจารย์ผู้สอน เกิดจากผู้สอนไม่ทราบว่าคุณสมบัติของตนเองเป็นอย่างไร มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเพียงใด ไม่รู้จักผู้เรียน ขาดประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการสอนและการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้เรียน และบางครั้งก็ไม่มีความรู้เพียงพอที่จะสอน ซึ่งพอจะสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1.1 ปัญหาการขาดความเข้าใจผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนมีอุปสรรค เกิดช่องว่างระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนมากเกินไป เพราะผู้สอนมักจะคำนึงถึงสาระที่จะสอนมากเกินไป

1.2 ปัญหาขาดหนังสือประกอบการค้นคว้า

1.3 ปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์การวิจัย ผู้สอนเป็นจำนวนมากที่ขาดประสบการณ์และความรู้ในด้านการวิจัย เนื่องจากมีภาระหน้าที่ทางการสอนมากเกินไป

1.4 ปัญหาการขาดแคลนผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรฐานความรู้ทางวิชาชีพของผู้สอนในมหาวิทยาลัยยังไม่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ผู้สอนยังขาดทักษะในการพยายามชวนชวนหาความรู้เพิ่มเติมอีกด้วย

2. ปัญหาของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนมากที่เข้ามามีระบบอุดมศึกษา โดยไม่ทราบว่าตนเข้ามาเพื่ออะไร ไม่ทราบจุดมุ่งหมายของตนและของสถาบันว่าต้องการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะบุคลิกภาพหรือความรู้อย่างไร

การศึกษาวิจัยที่ควรสนใจเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ซึ่ง คลินตัน (Clinton, 1966 : 1683-A) ได้ศึกษาปัญหาของครูใหม่ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐเท็กซัส เพื่อที่จะหาองค์ประกอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาของครูใหม่กับโครงการฝึกหัดครู โดยสอบถามจากผู้สำเร็จการศึกษา 100 คน สรุปปัญหาที่สำคัญได้ดังนี้

1. ได้รับความรู้ในเรื่องการใช้อุปกรณ์การล่อนน้อย
2. มีเวลาไม่พอ ทำให้การวางแผนปรับปรุงทางด้านกลล่อน และการปรับตลับที่พิเศษอื่น ๆ ไม่ได้ผลเต็มที่
3. มีความรู้เกี่ยวกับนโยบาย วิธีดำเนินการ ประสบการณ์การศึกษา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียนน้อยไป
4. มีปัญหาในการทำงานร่วมกับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน
5. ใช้วิธีล่อนแบบบรรยายมากเกินไป
6. ได้ล่อนวิชาที่ไม่ถนัด
7. มีความรู้ในการติดต่อกับผู้ปกครอง และมอบหมายต่อสาธารณชนไม่เพียงพอ
8. มีปัญหาในเรื่องการบริหารงานภายในโรงเรียน

ฮับดุลลาห์ (Abdullah. 1978 : 2201-A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีที่ผ่ายโครงการฝึกหัดครู ที่จัดที่เมืองรียาร์ด ประเทศซาอุดีอาระเบีย พบว่าครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันภายในกลุ่มเกี่ยวกับการจัดการฝึกหัดครูดังนี้

1. ครูยังขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องทฤษฎีการเรียนรู้
2. ครูยังขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องวิธีล่อน และอุปกรณ์การล่อน
3. วิทยาสัยครูยังขาดตำรา หนังสือ และบริการยังไม่ทั่วถึง
4. วิทยาสัยครูไม่เป็นอิสระโดยแท้จริง วิชาต่าง ๆ ไม่ได้รับการรวบรวมเข้าด้วยกัน
5. ครูส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อการล่อน แต่ก็จะมีผลจากอาชีพ ถ้าหากว่าไม่มีการปรับปรุงเงินเดือนและสภาพของโรงเรียน
6. วิทยาสัยครูยังมีระบบประเมินผลที่ล้าสมัย

วิคกี คิลตระกูล (วิกกี คิลตระกูล 2521 : 138) ได้ศึกษาบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาสัยครูภาคกลาง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการล่อนของผู้ล่อนที่เป็นปัญหามาก คือ การขาดตำรา เอกสารประกอบการเรียนการล่อน และอุปกรณ์การล่อน ส่วนปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนไม่สนใจการศึกษาเล่าเรียน จำนวนผู้เรียนมากเกินไป และมีความสนใจล่อนมากเกินไปนั้นเป็นปัญหา

น้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นเหมือนคำกล่าวของ อเล็กซานเดอร์ และ ฮาลเวอร์สัน (Alexander and Halverson. 1960 : 5) ที่ว่า วิธีการเรียนการสอนเป็นการปะทะร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งเกิดขึ้นโดยจุดประสงค์ของผู้เรียนมากกว่ากลวิธีสอนของผู้สอน จุดที่สำคัญ คือ ต้องระลึกไว้ว่าวิธีการสอนที่ดีนั้น ผู้เรียนและผู้สอนต้องช่วยทำงานให้ดีเท่า ๆ กัน ซึ่ง เปเรอง กุมท (เปเรอง กุมท 2517 : 10) ได้กล่าวสนับสนุนว่า บรรยากาศแห่งความเข้าใจกัน เป็นกันเองจะช่วยให้การสอนบรรลุผลสำเร็จได้ เพราะการสอนไม่ใช่เป็นเรื่องของผู้สอนฝ่ายเดียว และการเรียนก็ไม่ใช่เป็นเรื่องของผู้เรียนโดยเฉพาะ แต่ผู้สอนและผู้เรียนต่างก็ต้องทำงานร่วมกันในการเรียนการสอน จึงจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนเกิดขึ้น เพราะ สัมจิตต์ ศิริธัญรัตน์ (สัมจิตต์ ศิริธัญรัตน์ ม.ป.ป. : 13) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนจะให้ผลดีไม่ได้อาศัยความเป็นระเบียบวินัยในชั้นอย่างเคร่งครัด แต่อาศัยความเข้าใจของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนเป็นอย่างดีต่างหาก ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในตัวผู้สอนและในวิชาที่สอนได้เหมือนกัน

เอกสารและผลงานวิจัยที่กล่าวแล้วพอสรุปได้ว่าการสัดอบรมครูตาม โครงการที่สัดขึ้น ซึ่ง สัดว่าเป็นการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ย่อมจะมีปัญหาการเรียนการสอนเกิดขึ้นได้ เพราะ เป็นการปะทะร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ถ้าหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ทำหน้าที่ของตนให้ดีเท่า ๆ กัน ก็ย่อมเป็นปัญหาเกิดขึ้น ซึ่งพอสรุปได้เป็นสองประการ คือ

1. ปัญหาเกิดจากตัวผู้สอน ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ มาตรฐานความรู้ทางวิชาชีพยังไม่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษา การขาดความเข้าใจในตัวผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนส่วนมากยังขาดประสบการณ์และความพยายามในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขาดเทคนิคในการสอนและการกระตุ้นเตือนให้ผู้เรียนสนใจและร่วมการถกเถียงปัญหาอย่างเต็มที่ และมีปัญหาในการขาดอุปกรณ์การสอนและการวิจัยบ้าง ขาดทักษะในการแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

2. ปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียน ที่ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และของสถาบันที่พอ และขาดคุณสมบัติที่สำคัญ คือ ความกระตือรือร้นและความมานะพยายาม ขวนขวายที่จะศึกษาหาความรู้ใส่ตนเองตลอดชีวิตด้วยการศึกษาจากระบบ

สัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา

การศึกษาในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาของครูประจำการ ซึ่งใช้หลักสูตรครูค่าสัตรบัณฑิต (ค.บ.) ผู้เรียนย่อมมีปัญหทั้งในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาหรือผู้ที่มีผลการเรียนต่ำ ย่อมมีความต้องการที่จะอธิบายปัญหาที่เขาประสบอยู่ให้กับผู้ที่ให้คำปรึกษามากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและกลาง (Desena, 1964 : 145 - 149) และ อมร รักษาสัตย์ (อมร รักษาสัตย์ 2512 : 1 - 2) กล่าวสนับสนุนความจำเป็นที่ต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะให้ได้ผลดีต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และศิษย์ด้วย จึงนิยมให้มีระบบการแนะนำนักศึกษา โดยมอบให้นักศึกษาแต่ละคนมีอาจารย์ที่จะคอยแนะนำการศึกษาให้ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ ทางฝ่ายอาจารย์เอง การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาก็เป็นการรับผิดชอบตามหน้าที่และจะต้องใช้เวลาอย่างมากตามสมควร จึงคิดว่าอาจารย์จะต้องใช้เวลาแนะนำนักศึกษากันละ 1 ชั่วโมงต่อ 1 ปี เดอสิสเล (Delisle, 1965 : 1 - 2) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานและความสำคัญในหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้พบปัญหาที่นักศึกษาไม่พอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาดังต่อไปนี้

1. มีการเปลี่ยนแปลงการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทุกปี
2. อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้กำหนดเวลาไว้เพื่อให้ให้นักศึกษา เข้าพบได้โดยสะดวก
3. อาจารย์ที่ปรึกษาขาดความกระตือรือร้นที่จะทำงาน และทำงานอย่างเสียไม่ได้

ทำให้การปรึกษาไม่น่าสนใจ

4. ไม่มีข้อมูลในเรื่องหลักสูตรที่ถูกต้องและสมบูรณ์แบบ
 5. การให้คำปรึกษาไม่สนองความต้องการของนักศึกษา โดยเฉพาะในด้านกิจกรรมกลุ่ม
- ส่วนเรื่องที่นักศึกษาต้องการได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ

1. ให้อาจารย์เข้าใจความสนใจ ความสามารถ และเป้าหมายในการศึกษาของเขา
2. ให้อาจารย์เข้าใจอย่างถ่องแท้ในเป้าหมายของการศึกษาระดับปริญญาตรี
3. ช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้การใช้เหตุผล
4. ช่วยให้นักศึกษาได้สำรวจโอกาสในการประกอบอาชีพ

ฟอร์ไซธ์ (Forsythe. 1971 : 566 - 567) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา และผู้ให้คำปรึกษาในวิทยาลัยชุมชนที่เทนเนสซี พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาตรงกัน คือ

1. การปฏิบัติงานของผู้ให้คำปรึกษาไม่ตรงตามความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาต้องการได้รับการบริการอื่น ๆ นอกเหนือไปจาก
2. นักศึกษาต้องการคำปรึกษาด้านอาชีพ แต่ผู้ให้คำปรึกษาให้ในด้านปัญหาส่วนตัว เป็นสำคัญกว่า

การศึกษามผลงานทางด้านให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในประเทศก็พบปัญหาคล้ายคลึงกัน คือ สำรณี รัตนบุรี (สำรณี รัตนบุรี 2512 : 32) และ ผ่องพรรณ บัณฑิตานนท์ (ผ่องพรรณ บัณฑิตานนท์ 2511 : 92) พบว่านักศึกษานิยมไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มากที่สุด แต่ ทศพร ประเสริฐสุข (ทศพร ประเสริฐสุข 2517 : 31) พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษามีชั่วโมงทำการสอนมาก จึงไม่ค่อยมีเวลาพบนักศึกษา ตรงกับการศึกษาของ ลำคร เข้มทอง (ลำคร เข้มทอง 2517 : 64) ที่พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาให้บริการคำปรึกษาน้อย

ภักตรา สันตปัญญาศิลป์ (ภักตรา สันตปัญญาศิลป์ 2519 : 37 - 40) ได้ศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการไม่สนองความต้องการของนิสิต นิสิตต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่าที่เป็นอยู่ทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเรียน ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเห็นตรงกันว่าควรจะช่วยเหลือแนะนำนิสิตในด้านการเรียนให้มากขึ้น และอุทิศตนให้กับการปรึกษาให้มากขึ้น ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับ วิศว์ ศิลตระกูล (วิศว์ ศิลตระกูล 2521 : 138 - 139) ที่พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องที่มีจำนวนนักศึกษาในความดูแลมากเกินไป ไม่มีชั่วโมงสำหรับให้คำปรึกษาโดยเฉพาะ การที่นักศึกษาขาดความสนใจที่จะพบอาจารย์ที่ปรึกษา และการที่ไม่ได้ล่อนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล อยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า การสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และสัมพันธ์กับนักศึกษามีความสำคัญยิ่ง ส่วนการศึกษาลักษณะที่เกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา การควบคุมโปรแกรมการเรียนของนักศึกษา การให้คำแนะนำทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่มีความสำคัญ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาทางวิชาการพบว่า งานนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน พยายามที่จะปรับความเข้าใจและความต้องการให้ตรงกันทั้งผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา โดยเฉพาะผู้ให้คำปรึกษาต้องอุทิศตน และอุทิศเวลาให้กับงานนี้อย่างจริงจัง เพื่อให้งานในหน้าที่ดำเนินไปด้วยดี โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยถึงแม้ว่าจะมีเวลาส่วนมากหรือไม่มีเวลาที่พบกับนักศึกษา โดยเฉพาะก็ตาม เพราะนักศึกษาที่มีปัญหาย่อมต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้ และการให้คำปรึกษาควรเป็นบรรยากาศของความเข้าใจซึ่งกันและกัน และไม่เปลี่ยนผู้ให้หน้าที่ปรึกษาบ่อย ๆ นัก เพราะจะทำให้การปฏิบัติงานในด้านให้คำปรึกษาไม่ต่อเนื่องกันและเกิดเป็นปัญหาขึ้นได้ดังได้กล่าวมา

การปฏิบัติงานของครูประจำการ

งานอาชีพครูเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถหาทางก้าวหน้าได้หลาย ๆ ทาง ครูได้สร้างความก้าวหน้าให้กับตนเองด้วยการไปเรียนภาคค่ำ เพื่อหาความรู้และวุฒิเพิ่มเติม ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ 2519 : 52) กล่าวว่าส่วนหนึ่งที่ การเรียนนอกเวลาของครูยอมทำให้ครูมีวุฒิสูงขึ้นและมีรายได้ดีขึ้น แต่ก็มักทำให้งานประจำของครูบกพร่องลงไปตามส่วน ผู้บริหารย่อมมองเห็นประโยชน์จากการเรียนต่อของครู เพราะครูที่มีวุฒิสูงขึ้นมักนำความก้าวหน้ามาสู่สถานศึกษา แต่การละเลยต่องานในหน้าที่เป็นครั้งคราวก็เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดผลเสียหายได้ ผลประโยชน์จึงขัดกันและแก้ไขได้ยาก ฉะนั้นถ้าการสร้างความก้าวหน้าให้กับตนเองนั้นมีผลกระทบกระเทือนหรือเอารัดเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือสังคม ก็ไม่จำเป็นที่จะเป็นสิ่งที่พึงกระทำ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2518 : 1) ซึ่ง กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2517 : 113) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการไปศึกษานอกเวลาของครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลการวิจัยว่า เมื่อพิจารณาในด้านทั้งคุณและโทษ ซึ่ง เกิดขึ้นจากครูที่ไปศึกษาต่อนั้น ข้อมูลที่ได้จากครูใหญ่และครูน้อยในโรงเรียนมีความเห็นร่วมกันว่ามีทั้งประโยชน์และโทษ ส่วนที่เห็นว่ามีโทษมากกว่ามีประโยชน์เพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่ถึงกับจะปิดกั้นได้ว่ามีความสำคัญ

เลอริมคักดี วิศาลาภรณ์ (เลอริมคักดี วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2519 : 31 - 33)

ได้ศึกษาบทบาทและสถานะของบัณฑิต กค.บ. ภาคคำ เกี่ยวกับความรับผิดชอบหน้าที่ในขณะที่เรียน ครูประจำการมองและรับรู้ว่าคุณสมบัติของครูในระดับปานกลาง แต่ครูใหญ่ ผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานมองและรับรู้ว่าคุณสมบัติของครูในระดับต่ำ ส่วนเรื่องประสิทธิภาพในการทำงาน ครูประเมินตนเองว่ามีประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ครูใหญ่และเพื่อนร่วมงานมองว่า ขณะที่เรียนภาคคำไม่ได้ทำให้มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นเลย และผู้บริหารมองว่าประสิทธิภาพของการทำงานของครูอยู่ในระดับต่ำ ซึ่ง เป็นความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันอยู่ และในด้านมนุษยสัมพันธ์ทุกฝ่ายมีความเห็นตรงกันว่าครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในระหว่างที่ไปศึกษาเพิ่มเติมในภาคนอกเวลา ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์แตกต่างกันไปหลายประการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 ประภาส จารุเสถียร (ประภาส จารุเสถียร 2515 : 11) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการฝึกหัดครูในประเทศไทย เกี่ยวกับการเปิดสอนภาคคำว่า ทำให้เกิดปัญหามาก ครูมักจะใช้เวลาราชการไปเรียนทำให้การสอนไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย บางแห่งทำให้เกิดภาระแก่ครูที่ไม่ได้เรียน เป็นการเอาเปรียบกัน ควรจะเลิกและเปิดให้สอนวิชาชุดเพียงด้านเดียว ตรงกับ คิต ชินดากุล (คิต ชินดากุล 2523 : 6) ที่มีความเห็นว่า ครูในบางโรงเรียนไปเรียนต่อเกือบหมด ทั้งที่ไปเรียนภาคนอกเวลาในมหาวิทยาลัย ในวันจันทร์ พุธ ศุกร์ ทั้งที่มาเรียนต่อภาคปกติในวิทยาลัยครู และผู้มาอบรมในวันหยุด ครูที่อยู่ไกล การคมนาคมไม่สะดวกก็ต้องลางานวันจันทร์กับวันศุกร์ทำให้มีการละทิ้งหน้าที่ในความรับผิดชอบ เพราะครูเห่อปริญญาจนลืมหน้าที่ ความคิดเห็นมีขัดแย้งกับ จวง ยอดนวน (จวง ยอดนวน 2523 : 7, 18) ที่ให้เหตุผลของครูที่ไปศึกษาว่า เพราะครูทุกคนล้าถึงหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ ต่อการศึกษาของชาติ จึงจำเป็นต้องเป็นผู้ช่วยเหลือค้ำค้ำหาวิชาความรู้เพิ่มเติม เพื่อจะได้นำความรู้เหล่านั้นไปใช้กับเด็กให้เหมาะสมลุ่มลึกกับเหตุการณ์ของโลกปัจจุบัน เพราะก่อนที่จะเปิดโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการขึ้นก็ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและผู้บังคับบัญชา ดังนั้นคิดว่า ผู้ไปเรียนต้องพัฒนาการปฏิบัติงานมากขึ้นกว่าเดิม ครูผู้นั้นจึงจะมีสิทธิได้รับปริญญานอกจากนี้ จวง ยอดนวน ยังให้ความคิดเห็นว่า ครูผู้ไปเรียนภาคคำนั้นเป็นผู้เสียสละทั้งทาง

การเงิน เวลาพักผ่อน หรือเวลาหารายได้เพิ่มเติมในวันหยุด ความลွှ่นส่วนตัวและครอบครัว แม้กระทั่งความปลอดภัยของชีวิตเพื่อไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่ง จรูญ มิสินทร (จรูญ มิสินทร 2522 : 18) ก็มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูที่เรียนเพิ่มเติมตรงกันว่า ครูในท้องถิ่นเป็นผู้ไม่มีฐานะมั่งคั่งร่ำรวยอะไร คนทั้งหลายเหล่านั้นต้องมาเสียค่าใช้จ่ายด้วยตนเองทุกคน ต้องประสบกับความลำบากเดือดร้อน

ทางด้าน กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2517 : 109 - 110) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูพบว่า ครูที่ไปเรียนภาคค่ำประมาณร้อยละ 70 มีความพอใจมากและปานกลางต่องานที่ทำ พวกที่มีปัญหาหรือไม่พอใจในการทำงานนั้น ส่วนใหญ่เป็นความไม่พอใจในสภาพและความไม่สมบูรณ์ของโรงเรียน และมีปัญหาในการปรับตัวในหน้าที่การงานของครู เพราะจะต้องรับทำงานสอนให้เสร็จก่อนเวลาจะออกเดินทางไปเรียนมากกว่าจะเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการไปศึกษาภาคนอกเวลา ส่วนคณะกรรมการดำเนินงานติดตามผลการพัฒนาการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2519 : 34 - 37) ได้ศึกษาพบว่าครูประจำการมีปัญหาต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ครูเสียกำลังใจในการทำงาน ได้แก่ สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตประจำวัน และปัญหาในการทำงาน เช่น การมีเวลาเตรียมการสอนและตรวจการบ้านน้อย ปัญหาด้านวิชาการ ได้แก่ การขาดโอกาสศึกษาต่อ ปัญหาด้านบริการและสวัสดิภาพ ได้แก่ การที่ครูมีรายได้น้อย เป็นต้น

(สุดใจ บุญอารีย์ (สุดใจ บุญอารีย์ 2522 : ค) ศึกษาพบว่า อุปสรรคในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน คือ งบประมาณ สื่อการสอน คู่มือตำรา รวมทั้งการเรียนรู้อะไรและประสบการณ์ไม่เพียงพอเป็นอุปสรรคปานกลาง ส่วนเรื่องอื่น ๆ เป็นอุปสรรคน้อย

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะเน้นการฝึกอบรมหรือเพิ่มความรู้ให้แก่ครูประจำการ และมีเจตนาที่จะผลิตครูที่รักการศึกษาลดอดชีวิต ซึ่งได้สอดคล้องกับครู ซึ่ง จวง ยอดทวน (จวง ยอดทวน 2523 : 7) บอกว่า ผู้เรียนทุกคนมีตำแหน่งหน้าที่แน่นอน มีอัตราเงินเดือนไม่ต่ำกว่าวุฒิระดับปริญญาตรีอยู่แล้ว มาสมัคร (มาสมัคร 2523 : 8) ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ถ้าหากการศึกษาอบรมในโครงการนี้มีความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทุกส่วนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ครูประจำการทุกคนควรมีสิทธิได้เรียนเหมือนกันหมด ผู้จบมาแล้วควรย้ายไปอยู่ไกล ๆ

ให้ผู้อยู่ไกล ๆ ได้ย้ายเข้ามาใกล้ ๆ และมีโอกาสเรียนบ้าง เป็นระบบหมุนเวียนกันซึ่งจะเป็นการยุติธรรม ซึ่ง มาคมรกด เห็นว่าไม่ควรจะอีกถือว่าผู้เรียนควรมีอัตราเงินเดือนไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีเท่านั้น ซึ่งจะมีโอกาสเรียนได้ แต่ครูทุกคนควรมีโอกาสได้เรียนเล่มภาคกัน

จากการศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องและคำวิพากษ์วิจารณ์ของสื่อมวลชน เกี่ยวกับผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการไปศึกษาต่อภาคนอกเวลาของครูประจำการ เป็นความกตัญญูที่ยังไม่ลืมหูลืมใจในทางเดียวกัน คือ มีทั้งฝ่ายที่เห็นว่านโยบายนี้บ้างในด้านการปฏิบัติงานเล็กน้อย และบางฝ่ายก็มองเห็นว่าการละทิ้งงานในหน้าที่แม้แต่เพียงครั้งคราวก็ทำให้เกิดการเสียหายได้ ซึ่งพอจะสรุปปัญหาที่สำคัญ ๆ ในการปฏิบัติงานของครูในระหว่างไปเข้ารับการอบรมได้ดังนี้

1. การขาดสอน
2. การขาดความเอาใจใส่ในหน้าที่การงาน
3. ความรู้สึกแตกแยกในระหว่างครู

จากปัญหาที่กล่าวมาทำให้พอจะพิจารณาได้ว่าผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูประจำการ เกิดความไม่มั่นใจว่าครูประจำการและบุคลากรที่ไปศึกษาต่อเพิ่มเติมจะยังคงมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายเพียงไร ครูเหล่านั้นได้แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองจนลืมหน้าที่การงานที่รับผิดชอบอยู่หรือไม่ จึงเป็นสิ่งที่ควรจะได้มีการศึกษาว่ามีข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของครูในเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อความถูกต้องและเป็นไปในทิศทางที่อำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นแก่ทั้งสองฝ่ายอย่างสมดุลย์กัน

ปัญหาทั่ว ๆ ไป

๑. กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2517 : 108) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของครูที่เรียนภาคค่ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าในระหว่างเรียนครูได้ประสบกับปัญหาอื่น ๆ อีก นอกจากปัญหาการปฏิบัติงาน คือ

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ครูประมาณหนึ่งในสามมีปัญหาทางเศรษฐกิจ ใช้จ่ายเกินกว่ารายได้ ทำให้ต้องมีหนี้สิน แต่ก็ไม่เป็นปัญหารุนแรงนัก ประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ที่ไปศึกษาไม่มีภาระต้องเลี้ยงดู

ผู้ใด สรุปได้ว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ สุธิดา บุญอารีย์ (สุธิดา บุญอารีย์ 2522 : ๑) ที่ศึกษากับครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า อุปสรรคในการเข้าอบรม คือ เศรษฐกิจเป็นอุปสรรคปานกลาง อุปสรรคอื่น ๆ มีน้อย

การคมนาคม มีครูประมาณร้อยละ 25 ที่ต้องเดินทางไกลเกินกว่า 100 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางเกินกว่า 2 ชั่วโมง ประมาณร้อยละ 53

ด้านสุขภาพ ครูส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 95 สามารถปรับตัวได้ดี มีสุขภาพดี หรือมีสุขภาพปานกลาง ประมาณร้อยละ 5 เท่านั้นที่มีอาการเจ็บป่วย เพราะมีภาระหนักในด้านการงาน และมีข้อจำกัดต่าง ๆ ในด้านเวลา และการเศรษฐกิจบ้าง

ด้านครอบครัว เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2518 : 38) พบว่า คู่สมรสของครูประจำการที่ไปเรียนภาคค่ำส่งเสริมและให้กำลังใจในการเรียน แสดงว่าครอบครัวไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการศึกษาของครู

แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันที่สังคมและเศรษฐกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก เป็นผลให้ค่าครองชีพของครูได้ทวีสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว ควบคู่ไปกับความละดวกสบายที่ได้รับจากเครื่องอำนวยความสะดวกของยานพาหนะที่ครูจำเป็นต้องใช้บริการเหล่านั้นในการเดินทางไปศึกษาอบรม ครูจึงมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกมากมาย เพราะการศึกษาเป็นการลงทุนในหลาย ๆ ทาง เช่น ความพยายาม เวลา เงินทอง ตลอดจนสุขภาพทางกายและทางจิต เป็นต้น การศึกษาเป็นการลงทุนที่ครูทุกคนมีความต้องการจะศึกษาและมีความมุ่งหวังที่จะประสพกับความสำเร็จในการศึกษาอบรมภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ถ้าหากเขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่ประสพกับความสำเร็จและความราบรื่นในการศึกษา ไม่มีอุปสรรคใด ๆ ที่จะทำให้การศึกษาของเขาต้องหยุดชะงักลง แต่เป็นที่น่าสนใจว่า อาจจะมีครูอีกจำนวนหนึ่งที่ต้องประสพกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียน การปฏิบัติงาน และปัญหาส่วนตัวของเขา ซึ่งบุคคลเหล่านั้นสมควรที่จะได้รับความช่วยเหลือจุมปู เพื่อให้เขาสามารถเอาชนะอุปสรรคให้ได้ เพื่อเขาจะได้พบกับความสำเร็จในการศึกษา ซึ่งจะเป็นโยบายให้แก่ตัวเขาเองและแก่การศึกษาของชาติด้วย

จากผลงานการวิจัยและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว บ่อมเห็นได้ว่า การฝึกอบรมครูประจำการเป็นกิจกรรมที่มีคุณประโยชน์อย่างมาก ในการพัฒนาการศึกษา และมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา รัฐจึงได้จัดให้มีการ ฝึกอบรมมาตั้งแต่สมัยปฏิรูปการศึกษาในรัชกาลที่ 5 มาจนถึงปัจจุบัน การฝึกอบรมดังกล่าวได้กระทำ ในหลายรูปแบบต่าง ๆ กัน และได้พัฒนามาโดยลำดับ ข้อที่ควรสนใจยิ่งก็คือ ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น อุตสาหะ ให้ความสนใจในโครงการฝึกอบรมด้วยดี แม้ว่าจะมีปัญหาและ อุปสรรคในการฝึกอบรมนานาประการ เป็นต้นว่า ปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ การงาน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเดินทาง ปัญหาด้านสัมพันธภาพกับอาจารย์ผู้สอน และกับอาจารย์ ที่ปรึกษาบ้าง ฯลฯ และในส่วนผู้ให้การอบรมเองก็มีปัญหาอยู่ไม่น้อย ปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ บ่อมมี ลักษณะแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละท้องที่ โดยมีความหนักเบาและลำดับความสำคัญไม่เหมือนกัน การ แก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น จึงต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของปัญหา ในแต่ละท้องที่ โดยการศึกษาถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของแต่ละแห่งให้แน่นอน แล้ว ดำเนินกลวิธีแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการในแต่ละแห่งนั้น อันจะเป็นผลให้ การแก้ปัญหามรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด

สัมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสัมมติฐานเพื่อทำการทดสอบว่า

1. ปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมแตกต่างกัน
2. ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมในทัศนะของผู้เข้าอบรมและ ผู้ให้การอบรมแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมของวิทยาลัยครูนครปฐม
ปีการศึกษา 2523

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมของวิทยาลัยครูนครปฐม
ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย มีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าอบรม ศึกษาจากผู้เข้าอบรม ตามสัดส่วนของผู้เข้าอบรม
แต่ละรุ่น มีรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าอบรมจำแนกตามรุ่น

รุ่นที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1	615	120	20
2	659	120	20
3	595	120	20
รวม	1,869	360	

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้การอบรม ศึกษาจากอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนวิชาต่าง ๆ
ในภาควิชาที่เปิดสอนแก่ผู้เข้าอบรมในวิทยาลัยครูนครปฐม ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้การอบรม จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	62	50	80
คณะวิทยาศาสตร์	59	48	80
คณะครุศาสตร์	33	27	80
รวม	154	125	

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบ ลิเคอร์ท สเกล (Likert scale)

มีห้าอันดับ แบ่งออกเป็นสองฉบับ คือ

1. แบบสอบถามผู้เข้าอบรม แบ่งคำถามออกเป็นสามตอน ตอนที่ 1 และ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ตอนที่ 2 เป็นแบบจัดลำดับความสำคัญ มีอยู่สามตอน รวม 87 ข้อ (แบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก หน้า 93)

ตอนที่ 1 มีอยู่สองตอน รวม 40 ข้อ

1.1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ

1.2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรม

จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของผู้เข้าอบรมในระหว่างเข้าอบรม

จำนวน 39 ข้อ

2. แบบสอบถามผู้ให้การอบรม แบ่งคำถามออกเป็นสองตอน เป็นคำถามชุดเดียวกัน

กับผู้เข้าอบรม คือ คำถามตอนที่ 1 และ 2 รวม 48 ข้อ

วิธีการสร้างแบบสอบถาม

ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ และความต้องการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม
2. สร้างแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมในวิทยาลัยนครปฐม เขียนอย่างอิสระ เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบอยู่ในระหว่างเข้ารับการอบรม สาเหตุของปัญหา การเรียนการสอน และความต้องการทางวิชาการตามที่เห็นของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม แล้วนำคำตอบเหล่านั้นมาหาความถี่ เลือกเอาคำตอบที่มีความถี่สูงมาใช้เป็นข้อคำถามของแต่ละปัญหา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาส่วนตัวของผู้เข้าอบรม สาเหตุแห่งปัญหาการเรียนการสอน และความต้องการทางวิชาการในการเข้ารับการอบรมของผู้เข้าอบรม
3. เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้ว ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา โดยใช้การหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) นำไปให้อาจารย์ในวิทยาลัยนครปฐม อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ อาจารย์หัวหน้าแผนกแนะแนว ศึกษาปัญหาด้านต่าง ๆ ความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรม และสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน
4. นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่ทรงคุณวุฒิทางการวัดผลของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตรวจสอบพิจารณาข้อความและลักษณะของปัญหาด้านต่าง ๆ ของแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม ในวิทยาลัยนครปฐมที่มีไปกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 30 คน รวม 60 คน แล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้ดีขึ้นก่อนนำไปใช้ โดยกระทำดังนี้

5.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่วางไว้ รวมคะแนนของแต่ละคน จัดเรียงลำดับคะแนนจากสูงไปหาต่ำ แล้วตัดเอาร้อยละ 25 ของจำนวนผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ของจำนวนผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มต่ำ ตามลำดับ มาหาค่าสถิติพื้นฐานในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t -test ทีละข้อ จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_{\text{สูง}} - \bar{X}_{\text{ต่ำ}}}{\sqrt{\frac{S_{\text{สูง}}^2 + S_{\text{ต่ำ}}^2}{n}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวน

n แทน จำนวนคน (ร้อยละ 25 ของทั้งหมด)

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2521 : 150)

ผลจากการวิเคราะห์ได้คัดเลือกข้อความที่มีค่าอัตราส่วนวิกฤต t ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 2.0000 - 7.7540 ไว้เป็นจำนวน 79 ข้อ จากแบบสอบถามต่อไปนี้

5.1.1 ปัญหาการเรียนการสอน จำนวน 22 ข้อ ตัดออก 2 ข้อ คือ ข้อที่ 3 และ 6 คงเหลือ 20 ข้อ

5.1.2 ความต้องการทางวิชาการ จำนวน 27 ข้อ ตัดออก 7 ข้อ คือ ข้อที่ 2, 14, 15, 17, 18, 19 และ 23 คงเหลือ 20 ข้อ

5.1.3 ปัญหาทั่ว ๆ ไป จำนวน 73 ข้อ ตัดออก 34 ข้อ คือ ข้อที่ 2, 5, 6, 8, 9, 13, 15, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 30, 31, 34, 41, 42, 43, 44, 46, 51, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 64, 65, 66, 69 และ 70 คงเหลือ 39 ข้อ

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้วทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร $r_{tt} = 1 - \frac{MS_{\text{error}}}{MS_{\text{item}}}$ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของแบบสอบถาม (วิเชียร เกตุสิงห์ 2521 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .924

เกณฑ์การให้คะแนน

ลักษณะของข้อความที่ถามในปัญหาแต่ละตอนมีลักษณะ คือ ข้อความที่เป็นเชิงนิยามและนิเสธ ความหมายของมาตราส่วนประมาณค่า

1. สำหรับข้อความที่มีลักษณะเชิงนิมิต (Positive) เป็นข้อความในทางบวก คือ
ข้อความที่ถามปัญหานั้นโดยตรง ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหา
ค่อนข้างมาก	หมายถึง	มีปัญหาเล็กน้อย
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาพอสมควร
ค่อนข้างน้อย	หมายถึง	มีปัญหามาก
น้อยที่สุด	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด

ส่วนเกณฑ์การตรวจให้คะแนนนั้น ข้อความที่มีลักษณะเชิงนิมิต ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	ให้คะแนน	1 คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้คะแนน	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ค่อนข้างน้อย	ให้คะแนน	4 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน

2. สำหรับข้อความที่มีลักษณะเชิงนิเสธ (Negative) ข้อความในทางลบ คือ ถามข้อความ
ตรงกันข้ามกับทางบวก ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
ค่อนข้างมาก	หมายถึง	มีปัญหามาก
ปานกลาง	หมายถึง	มีปัญหาพอควร
ค่อนข้างน้อย	หมายถึง	มีปัญหาเล็กน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ไม่ค่อยมีปัญหา

ส่วนเกณฑ์การตรวจให้คะแนนนั้น ข้อความที่มีลักษณะเชิงนิเสธ ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด	ให้คะแนน	5 คะแนน
ค่อนข้างมาก	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน

ค่อนข้างน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

น้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนรวมของปัญหาหมวดใดสูง นับว่าเป็นผู้ที่มีปัญหาในหมวดนั้นมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำก็นับว่าเป็นผู้ที่มีปัญหาในหมวดนั้นน้อย

สำหรับข้อความที่เป็นเรื่องความต้องการทางวิชาการ เจริญमान ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

ค่อนข้างมาก หมายถึง มีความต้องการมาก

ปานกลาง หมายถึง มีความต้องการพอควร

ค่อนข้างน้อย หมายถึง มีความต้องการน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง ไม่ค่อยมีความต้องการ

ส่วนเกณฑ์การตรวจให้คะแนนนั้น ถ้ากลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ

มากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

ค่อนข้างมาก ให้คะแนน 4 คะแนน

ปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

ค่อนข้างน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

น้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนรวมของความต้อการสูง นับว่าเป็นผู้ที่มีความต้องการมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนน้อยแสดงว่ามีความต้องการน้อย

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ขอความร่วมมือจากผู้ให้การอบรมได้แจกแบบสอบถามให้ผู้เข้าอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามเลขที่ประจำตัวที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละรุ่น หลังจากที่ได้ตอบได้กรอกข้อความเรียบร้อยแล้ว ก็ให้เก็บทันที และแจกแบบสอบถามของผู้ให้การอบรม แก่ผู้ให้การอบรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามแล้วขอรับคืนด้วยตนเอง

วิธีจัดการกับข้อมูล

การจัดการกับข้อมูลนั้น ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อคัดเลือกรูปแบบที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ต่อไป ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่ใช้ได้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ของผู้ให้การอบรม 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76 และของผู้เข้าอบรม 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1, และ 3 ซึ่งเป็นคำถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า มาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนักเป็นค่าน้ำหนักสัมมูล (Arbitrary Weight) 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามเกณฑ์ของการให้คะแนน
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 1, และ 3 มาหาความถี่ในแต่ละหัวข้อย่อย เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ความต้องการทางวิชาการ และปัญหาต่าง ๆ ของผู้เข้าอบรม
4. นำแบบสอบถามมาจำแนกออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามตัวแปรสองกลุ่ม คือ ผู้ให้การอบรม และผู้เข้าอบรม
5. แบบสอบถามตอนที่ 2 ของผู้ให้การอบรมและผู้เข้าอบรม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน เป็นคำถามประเภทให้จัดลำดับความสำคัญ ได้ใช้วิธีเปลี่ยนคะแนนความถี่ของคำตอบแต่ละข้อให้เป็นร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ ใช้ในการเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุปัญหาการเรียนการสอน
2. คะแนนเฉลี่ย คะแนนของข้อมูลที่อยู่ในลักษณะมาตราส่วนการประมาณค่า หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลบวกของคะแนน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแต่ละข้อ เพื่อหาปริมาณการกระจายของคะแนน จากสูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX แทน ผลรวมของคะแนน

ΣX^2 แทน ผลบวกของคะแนนแต่ละตัวที่ยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สบายดี และ อังคณา ตันติรัตนานนท์ 2515 : 100)

4. การทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ให้การอบรมและผู้เข้าอบรม ระหว่างกลุ่มที่ต้องการหาค่าความแตกต่าง โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่จะใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มที่ทำการเปรียบเทียบความแตกต่าง

$$df = \frac{\left[s_{1\bar{x}_1}^2 + s_{2\bar{x}_2}^2 \right]^2}{\frac{s_{1\bar{x}_1}^2}{n_1 + 1} + \frac{s_{2\bar{x}_2}^2}{n_2 + 1}} - 2$$

(ล้วน ล้ายยศ และ อังคณา ตันวิรัตนานนท์ 2515 : 215)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล
จึงขอกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

S แทน คะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าวิกฤตที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย ได้นำเสนอเป็นตอนดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอน และความต้องการทางวิชาการของ
ผู้เข้าอบรม

ในการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อความสะดวกในการแปลความหมายจึงได้กำหนด
ช่วงของคะแนนเฉลี่ย และความหมายดังต่อไปนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.00 - 1.49 หมายถึงว่ามีปัญหาหรือความต้องการในระดับน้อย

1.50 - 2.49 หมายถึงว่ามีปัญหาหรือความต้องการในระดับค่อนข้างน้อย

- 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีปัญหาหรือความต้องการในระดับปานกลาง
- 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีปัญหาหรือความต้องการในระดับค่อนข้างมาก
- 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีปัญหาหรือความต้องการในระดับมากที่สุด

(Best. 1970 : 164)

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. คัดคะแนนเฉลี่ยรายข้อเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ และความต้องการทางวิชาการ ตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม แล้วประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของ เบลท์
2. เปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยรายข้อเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ และความต้องการทางวิชาการตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม คะแนนรวมทั้งหมดของปัญหาและความต้องการทางวิชาการด้วย แล้วประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประเมินความคิดเห็นของ เบลท์
3. คัดค่าคะแนนร้อยละของสาเหตุปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม แล้วนำมาจัดลำดับตามความสำคัญ

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ตาราง 3 ปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรม

รายการข้อปัญหาการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
วิทยาลัยกำหนดโครงการเรียนการสอนไว้ชัดเจน	2.4138	.9127	19
จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชามีความชัดเจน	2.3222	.8385	20
การเรียนการสอนในแต่ละวิชามีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง	2.4444	.9278	17
การจัดรายวิชามีความต่อเนื่อง	2.8444	.9278	3
เนื้อหาวิชาในแต่ละวิชาเป็นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่องกัน	2.5311	.8679	14
เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	2.7916	.9574	6
เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม	2.5000	.9853	16
ผู้สอนใช้วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.6250	.7468	11
ผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมวิธีการเรียนการสอนเพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ	2.8138	.8773	5
ผู้สอนได้กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละชิ้นที่ได้รับ			
การอบรมได้รับมอบหมาย	2.7555	.9326	8
งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	2.8805	.8857	2
เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.8166	.9136	4
บรรยากาศการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย	3.0111	.9812	1
วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการ			
ปฏิบัติงานได้	2.6500	.8982	10
วิธีการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	2.6694	.7265	9
สามารถเสนอแนะให้มีการปรับปรุงทางด้านวิชาการได้	2.7694	.8857	7
สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าอบรมในเรื่องที่เรียนได้	2.4305	.9141	18
ในห้องสัมมนา มีตารางและเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ	2.6250	1.0868	11

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการข้อปัญหาการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S^2	
ประสิทธิภาพในการวัดผลประเมินผลการเรียน	2.6166	.7701	13
เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดเกรดมีความเหมาะสม	2.5305	.8534	15
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.5908	.8944	

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีข้อปัญหาการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าผู้เข้าอบรมเห็นว่า วิทยาลัยกำหนดโครงการการเรียนการสอนไว้ชัดเจน จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชาชัดเจน จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชาชัดเจน การเรียนการสอนในแต่ละวิชามีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าอบรมเป็นปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ปัญหาแรกตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ บรรยายภาคการเรียนการสอนมา เบื่อหน่าย งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียนมีความเหมาะสม การจัดรายวิชามีความต่อเนื่อง เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมวิธีการเรียนการสอนเพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ

ตาราง 4 ปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้ให้การอบรม

รายการข้อปัญหาการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S^2	
วิทยาลัยกำหนดโครงการเรียนการสอนไว้ชัดเจน	2.3263	.9724	20
จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชามีความชัดเจน	2.5578	.7679	15
การเรียนการสอนในแต่ละวิชามีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง	2.4210	.7082	18
การจัดรายวิชามีความต่อเนื่อง	2.7894	.8859	7
เนื้อหาวิชาในแต่ละวิชาเป็นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่องกัน	2.7368	.8655	8
เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	3.0105	.8690	3
เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม	2.7368	.8655	8
ผู้สอนใช้วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.6105	.6571	13
ผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมวิธีการเรียนการสอนเพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ	2.6105	.6571	13
ผู้สอนได้กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละขั้นที่ผู้เข้าอบรมได้รับมอบหมาย	2.3894	.5079	19
งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	2.5052	.8492	17
เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.0421	.9215	1
บรรยากาศการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย	3.0210	.9562	2
วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานได้	3.0105	.8566	3
วิธีการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	2.9473	.7630	5
สามารถเสนอแนะให้มีการปรับปรุงทางด้านวิชาการได้	2.6421	.5999	12
สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าอบรมในเรื่องที่เรียนได้	2.6526	.8221	11
ในห้องสมุดมีตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ	2.5263	1.2102	16

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการข้อปัญหาการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ประสิทธิภาพในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้	2.8000	.7086	6
เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดเกรดมีความเหมาะสม	2.6947	.7589	10
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.7784	.8101	

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้ให้การอบรมปัญหาการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ผู้ให้การอบรมเห็นว่า วิทยาลัยกำหนดโครงการเรียนการสอนไว้ชัดเจน ผู้สอนได้กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละชิ้นที่ผู้เข้าอบรมได้รับมอบหมาย การเรียนการสอนในแต่ละวิชามีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง เป็นปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า หัวข้อแรกตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา บรรยายภาคการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานได้ เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม และวิธีการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ตาราง 5 ปัญหาสุขภาพทางกายและสุขภาพจิตของผู้เข้าอบรม

รายการปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
การอบรมเป็นเหตุให้สุขภาพทางกายเสื่อมโทรม	2.8500	1.2006	3
โรคประจำตัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียน	2.5527	1.2938	4
มีความกังวลในเรื่องการสอบ	3.7444	1.2512	1
การเข้ารับการอบรมเป็นเหตุให้จิตใจไม่เป็นผู้	3.1666	1.2955	2
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.0784	1.2605	

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีความเห็นว่า สุขภาพทางกายและทางจิตเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาความกังวลในเรื่องการสอบเป็นปัญหาที่ส่งต่ออยู่ในระดับค่อนข้างมาก

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ปัญหาแรกตามลำดับความมาน้อย ได้แก่ มีความกังวลในเรื่องการสอบ การเข้ารับการอบรมเป็นเหตุให้จิตใจไม่เป็นผู้ และการอบรมเป็นเหตุให้สุขภาพทางกายเสื่อมโทรม

ตาราง 6 ปัญหาการเงินของผู้เข้าอบรม

รายการปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ค่าพาหนะมาเข้ารับการอบรม	3.6944	1.1295	1
ค่าหน่วยกิต	3.6416	.9507	2
ค่าอุปกรณ์การเรียน	3.3416	1.0431	3
ค่าศึกษานอกสถานที่หรือการฝึกงาน	2.5361	1.1504	5
ค่างานส่งเสริมระหว่างผู้เข้าอบรม	2.7305	1.1947	4
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.1818	1.0936	

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีปัญหาด้านการเงินโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง โดยเสียค่าพาหนะมาเข้ารับการอบรมและค่าหน่วยกิตในระดับค่อนข้างมาก

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ลำดับปัญหาแรกตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ ค่าพาหนะมาเข้ารับการอบรม ค่าหน่วยกิต และค่าอุปกรณ์การเรียน

ตาราง 7 ปัญหาครอบครัวของผู้เข้าอบรม

รายการปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ครอบครัวล่งเสริมในการเข้าอบรม	1.9027	.9974	4
ชีวิตในบ้านมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าอบรม	2.4194	1.0599	3
มีภาระในครอบครัวจนเป็นอุปสรรคในการเรียน	2.6805	1.1717	2
สมาชิกในบ้านมีส่วนช่วยให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จได้ด้วยดี	3.1444	1.2445	1
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.6367	1.1183	

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีปัญหาครอบครัวโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง โดยที่สมาชิกในบ้านมีส่วนช่วยให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จได้ด้วยดีเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ลำดับปัญหาแรกตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ สมาชิกในบ้านมีส่วนช่วยให้งานสำเร็จได้ด้วยดี มีภาระในครอบครัวจนเป็นอุปสรรคในการเรียน และชีวิตในบ้านมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าอบรม

ตาราง 8 ปัญหาสัมพันธภาพระหว่างผู้เข้าอบรมกับผู้ให้การอบรม

รายการปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญห เกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ	2.4277	.9070	8
วิพากษ์วิจารณ์ผลงานที่มอบหมายให้ทำอย่างมีเหตุผล	2.6194	.8455	6
เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมวิพากษ์วิจารณ์ได้	2.9111	1.0723	3
ผู้ให้การอบรมวางตัวได้เหมาะสมกับหน้าที่ของผู้สอน	2.3138	.8883	10
ให้ความสนิทสนม เป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม	2.3277	.9396	9
วิธีการพูดที่โน้มน้าวให้ผู้เข้าอบรมเชื่อถือและมีความคิดเห็นคล้อยตาม	1.5194	.8698	11
สนใจปัญหาส่วนตัวของผู้เข้าอบรม	3.3333	1.0392	1
ตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้ชัดเจน	2.5305	.8133	7
ให้กำลังใจในการเข้าอบรมด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับบุคคล	2.6722	.9574	5
ช่วยเหลือผู้ที่มีข้อบกพร่องในแต่ละบทเรียน	2.9777	1.0007	2
สอนโดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้เข้าอบรม	2.7500	.9947	4
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.6694	.9395	

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้เข้าอบรมมีปัญหาด้านสัมพันธภาพระหว่างผู้เข้าอบรมกับผู้ให้การอบรม โดยส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ผู้ให้การอบรมมีวิธีการพูดที่โน้มน้าวให้ผู้เข้าอบรมเชื่อถือและมีความคิดเห็นคล้อยตาม วางตัวได้เหมาะสมกับหน้าที่ของผู้สอน ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม และให้คำแนะนำเมื่อมีปัญห เกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ เป็นปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ลำดับปัญหาแรกตามลำดับความมากนักน้อย ได้แก่ ผู้ให้การอบรมสนใจปัญหาส่วนตัวของผู้เข้าอบรม ช่วยเหลือผู้ที่มีข้อบกพร่องในการเรียน และ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมวิพากษ์วิจารณ์ได้

ตาราง 9 ปัญหาสัมพันธภาพระหว่างผู้เข้าอบรมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

รายการปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ให้ความสะดวกในการขอคำปรึกษา	2.7555	1.1660	4
ช่วยแนะแนววิธีแก้ปัญหาคเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม	2.8972	1.0750	3
ให้ความช่วยเหลือทั้งปัญหาส่วนตัวและปัญหาการเรียนการสอน	3.1138	1.0503	2
วางตนสม่ำเสมอไม่ถือตัว ให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม	2.3811	1.1067	5
ผู้เข้าอบรมมีโอกาสได้เรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษา	3.6083	1.3323	1
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.9499	1.1460	

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีปัญหาสัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาอาจารย์ที่ปรึกษาวางตนสม่ำเสมอ ให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม ในระดับค่อนข้างน้อย ผู้เข้าอบรมมีโอกาสได้เรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นปัญหาในระดับค่อนข้างมาก ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ลำดับปัญหาแรกตามลำดับความมากนักน้อย ได้แก่ ผู้เข้าอบรมมีโอกาสได้เรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือทั้งปัญหาส่วนตัว และปัญหาการเรียน และช่วยแนะแนววิธีแก้ปัญหาคเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม

ตาราง 10 ปัญหาการปฏิบัติงานในระหว่าง เข้ารับการอบรมของผู้เข้าอบรม

รายการปัญหา	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ทอดทิ้งงานประจำโดยเร่งมาเรียนให้ทันเวลา	2.0694	1.2091	9
ในบาง โอกาสผิดผ่อนงานประจำเพื่อเร่งทำงานอบรมให้เสร็จ	2.2930	1.1629	3
ได้เตรียมงานประจำไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติงาน	2.5000	.8701	1
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	2.2916	1.3454	4
เสียสละเวลาว่าง เพื่องานอาชีพครู	2.3250	.8684	2
ในระหว่าง เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงาน	1.9972	1.0952	10
ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานด้วยความสบายใจ	2.1916	.9315	6
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	2.0750	.8018	8
นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปรับปรุงงาน	2.1972	.7735	5
ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์เต็มที่ในการปฏิบัติงาน	2.1027	.7685	7
คะแนนเฉลี่ยรวม	2.2269	.9827	

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีปัญหาการปฏิบัติงานในระหว่าง เข้ารับการอบรม โดยส่วนรวมในระดับค่อนข้างน้อย โดยมีปัญหาการเตรียมงานประจำไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติงาน ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า สามปัญหาแรกตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ การเตรียมงานประจำไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติงาน เสียสละเวลาว่างเพื่องานอาชีพครู และในบางโอกาสผิดผ่อนงานประจำเพื่อเร่งทำงานอบรมให้เสร็จ

ตาราง 11 ความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรม

รายการความต้องการทางวิชาการ	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	s	
เพื่อเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรม	4.2944	.8617	1
เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เข้าอบรม	4.0000	.9496	7
เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงาน	4.1194	.8274	3
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสทำงานให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและ ชุมชนมากขึ้น	3.7305	.8389	17
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น	3.9027	.8234	10
ความรู้ในระหว่างอบรมทำให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน	3.8305	.7837	14
มาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมกับ ค.บ. ภาคปกติ	3.8111	.9306	15
หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม	3.6972	.8668	18
หลักสูตรควรเน้นในการพัฒนาวิชาชีพให้กว้างขวาง	3.9000	.9113	11
เนื้อหาวิชาควรเน้นในการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในด้านการเรียนการสอน	4.0750	.8587	5
เนื้อหาวิชาควรส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทาง การศึกษา	4.0750	.7832	5
วิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็น	4.1944	.8184	2
วิธีการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติมากกว่าตามตำรา	3.9250	.9510	9
วุฒิของผู้สอนควรสูงกว่าระดับปริญญาตรี	3.9444	.9596	8
กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้านสังคม	3.6888	.7702	20
ในการอบรมควรมีกิจกรรมนอกชั้นเรียนร่วมด้วย	3.6944	.9931	19
เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมเลือกเรียนวิชาเลือกได้ตามความต้องการ	3.8638	1.2011	13
เปิดวิชาเลือกสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด	3.7888	1.4370	16

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการความต้องการทางวิชาการ	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
ให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล	2.8777	.8774	12
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.1194	.7751	3
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.9355	.8670	

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้เข้าอบรมมีความต้องการทางวิชาการโดยส่วนรวมในระดับค่อนข้างมาก

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ผู้เข้าอบรมมีความต้องการมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการอื่น ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ความต้องการหัวอันดับแรกตามลำดับมาน้อยได้แก่ ความต้องการเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพ วิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็นเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงาน ได้ทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เนื้อหาวิชาควรเน้นในการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา

ตาราง 12 ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมในทัศนะของผู้ให้การอบรม

รายการความต้องการทางวิชาการ	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	$\bar{X}$	S	
เพื่อเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรม	4.6736	.5145	1
เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เข้าอบรม	4.1789	.7986	3
เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงาน	3.4210	.8821	16
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	3.3894	.8542	19
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสทำงานให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและ ชุมชนมากขึ้น	3.4105	.8441	17
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น	4.1894	.6887	4
ความรู้ในระหว่างอบรมทำให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน	3.4421	.8084	15
มาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมกับ ค.บ.ภาคปกติ	3.4105	.9946	17
หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม	3.2105	.7975	20
หลักสูตรควรเน้นในการพัฒนาวิชาชีพให้กว้างขวาง	3.8210	.9222	11
เนื้อหาวิชาควรเน้นในการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในด้านการเรียนการสอน	4.1052	.7216	5
เนื้อหาวิชาควรส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทาง การศึกษา	4.3052	.6370	2
วิธีการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็น	3.9684	.7916	7
วิธีการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติมากกว่าตามตำรา	4.0315	.5545	6
วุฒิของผู้สอนควรสูงกว่าระดับปริญญาตรี	3.8210	1.0312	11
กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้านสังคม	3.6210	.8274	14
ในการอบรมควรมีกิจกรรมนอกชั้นเรียนร่วมด้วย	3.8315	.9068	10
เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมเลือกเรียนวิชาเลือกได้ตามความต้องการ	3.8631	1.0779	9

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการความต้องการทางวิชาการ	คะแนนเฉลี่ย		อันดับที่
	X	S	
เปิดวิชา เลือกตลอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด	3.8736	.9702	8
ให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล	3.7052	.9210	13
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.7878	.8272	

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้ให้การอบรมต้องการให้ผู้เข้าอบรมมีความต้องการทางวิชาการในการ เข้าอบรมโดยส่วนรวมในระดับคะแนนค่อนข้างมาก

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ผู้ให้การอบรมต้องการให้ผู้เข้าอบรมมีความต้องการทางวิชาการในการ เข้าอบรมเพื่อเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพในระดับมากที่สุด เพื่อเพิ่มคุณสมบัติในการทำงาน เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทักษะใหม่ๆไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้มีโอกาสทำงานให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและชุมชนมากขึ้น ความรู้ในระหว่างอบรมทำให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน มาตรฐานทางวิชาการที่วัดเทียบกับ ค่าเฉลี่ยระดับต้นสังกัด หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการอื่นๆอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

เมื่อจัดอันดับโดยถือค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์พบว่า ความต้องการห้าอันดับแรก ตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ ต้องการให้เพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพให้สูงขึ้น เน้นหาวิชาควรส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น และเนื้อหาวิชาควรเน้นในการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในด้านการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 ลำเหตุของปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ตาราง 13 ลำดับความสำคัญของปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรม

ลำดับของปัญหาการเรียนการสอนที่ได้จากการจัดลำดับความสำคัญ	จำนวนคน	ร้อยละ	อันดับที่
ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย	115	31.94	1
วิชา เลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความสนใจและความต้องการที่แท้จริง	74	20.56	2
ตำราและหนังสือประกอบการเรียนได้มาตรฐานในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ	59	16.39	3
เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นภาคทฤษฎีและไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน	62	17.22	4
ใช้วิธีการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมในบางวิชาไม่เหมาะสม	74	20.56	5
วิธีการจัดผลไม่ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้า	71	19.72	6
ผู้เรียนผู้สอนมีความต้องการทางวิชาการไม่เท่ากัน	60	16.67	7
ความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ	181	50.28	8

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้เข้าอบรมได้จัดอันดับความสำคัญของปัญหาการเรียนการสอน โดยถือค่าร้อยละของ เกณฑ์จัดอันดับความสำคัญ พบว่าลำดับเหตุของปัญหาการเรียนการสอนลำดับแรกตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย วิชา เลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความสนใจและความต้องการที่แท้จริง และตำราและหนังสือประกอบการเรียนที่ได้มาตรฐานในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ

ตาราง 14 ลำดับความสำคัญของปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้ให้การอบรม

สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนที่ได้จากการจัดอันดับความสำคัญ	จำนวนคน	ร้อยละ	อันดับที่
ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย	31	32.63	1
เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นภาคทฤษฎีและไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน	23	24.21	2
วิชาเลือกที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจที่แท้จริง	23	24.21	3
ผู้เรียนและผู้สอนมีความต้องการทางวิชาการไม่เท่ากัน	23	24.21	4
ตำราและหนังสือประกอบการเรียนที่ได้มาตรฐานในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ	17	17.39	5
วิธีการวัดผลประเมินผลไม่ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้า	27	28.42	6
ใช้วิธีการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมในบางวิชาไม่เหมาะสม	22	23.16	7
ความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ	49	51.58	8

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้ให้การอบรมได้จัดอันดับความสำคัญของปัญหาการเรียนการสอน โดยถือค่าร้อยละของ เกณฑ์จัดอันดับความสำคัญ พบว่า สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนสามอันดับแรก ตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นภาคทฤษฎี และไม่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการที่แท้จริง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้เข้าอบรมกับผู้ให้การอบรมในปัญหาการเรียนการสอนและ
ความต้องการทางวิชาการ

ตาราง 15 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

รายการปัญหาการเรียนการสอน	ผู้เข้าอบรม		ผู้ให้การอบรม		t
	$\bar{X}_1$	S_1^2	$\bar{X}_2$	S_2^2	
วิทยาลัยกำหนดโครงการเรียนการสอนไว้ชัดเจน	2.4138	.8330	2.3263	.9724	.0249
ผู้มุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชา มีความชัดเจน	2.3222	.7030	2.5578	.5896	.0824
การเรียนการสอนในแต่ละวิชา มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง	2.4444	.8608	2.4210	.7082	.0083
การจัดรายวิชา มีความต่อเนื่อง เนื้อหาวิชาในแต่ละวิชา เป็นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่องกัน	2.8444	.8608	2.7894	.7849	.0168
เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	2.5611	.7532	2.7368	.7491	.0556
เนื้อหาวิชาเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม	2.7916	.9166	3.0105	.7552	.0675
ผู้สอนใช้วิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.5000	.9708	2.7368	.7491	.0727
ผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมวิธีการเรียนการสอน เพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ	2.6250	.5577	2.6105	.4318	.0508
ผู้สอนได้กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละขั้นที่ให้ทำ	2.8138	.7696	2.6105	.4318	.0823
	2.7555	.8635	2.3894	1.6064	.2355

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการปัญหาการเรียนการสอน	ผู้เข้าอบรม		ผู้ให้การอบรม		t
	$\bar{X}_1$	S_1^2	$\bar{X}_2$	S_2^2	
งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	2.8805	.7844	2.5025	.7127	.1205
เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.8366	.8346	3.0421	.8492	.0672
บรรยากาศการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย	3.0111	.9627	3.0210	.9144	.2822
วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานได้	2.6500	.8067	3.0105	.7339	.1141
วิธีการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	2.6694	.5278	2.9473	.5823	.1008
สามารถเสนอแนะให้มีการปรับปรุงทางด้านวิชาการได้	2.7694	.7844	2.6421	.3599	.0521
สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่เรียนได้	2.4305	.8355	2.6526	.6759	.0971
ในห้องสมุดมีตำราและเอกสารประกอบบทเรียนเพียงพอ	2.6250	1.1811	2.5263	1.4647	.0543
ประสิทธิภาพในการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้	2.6166	.7701	2.8000	.7086	.0696
เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดเกรดมีความเหมาะสม	2.5305	.8534	2.6947	.7589	.0552
คะแนนเฉลี่ยรวม	51.8166	161.6793	55.5684	105.7904	-3.0122**

 $t_{.05} = 1.960$ $t_{.01} = 2.576$

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมพบปัญหาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทั้งผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมพบปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

รายการความต้องการทางวิชาการ	ผู้เข้าอบรม		ผู้ให้การอบรม		t
	$\bar{X}_1$	S^2_1	$\bar{X}_2$	S^2_2	
เพื่อเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรม	4.2944	.7425	4.6736	.2647	.1756
เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เข้าอบรม	4.0000	.9017	4.1789	.6378	.0695
เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงาน	4.1194	.6845	4.4210	.7782	.0956
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.1194	.6007	3.3894	.7296	.1004
เพื่อให้มีโอกาสดำรงงานให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและชุมชนมากขึ้น	3.7305	.7037	3.4105	.7126	.1040
เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น	2.9027	.6779	4.1894	.4743	.1093
ความรู้ในระหว่างอบรมทำให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน	3.8305	.6141	3.4421	.6535	.1325
มาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมกับ ค.บ. ภาคปกติ	3.8111	.8660	3.4105	.9892	.2577

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการความต้องการทางวิชาการ	ผู้เข้าอบรม		ผู้ให้การอบรม		t
	$\bar{X}_1$	S_1^2	$\bar{X}_2$	S_2^2	
หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม	3.6972	.7514	3.2105	.6360	.1642
หลักสูตรควรเน้นในการพัฒนาวิชาชีพให้กว้างขวาง	3.9000	.8305	3.8210	.8506	.2023
เนื้อหาวิชาควรเน้นการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในด้านการเรียนการสอน	4.0750	.7375	4.1052	.5207	.0110
เนื้อหาวิชาควรส่งเสริมให้มีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา	4.0750	.6134	4.3052	.4058	.0941
วิธีการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็น	4.1944	.6698	3.9684	.6266	.0777
วิธีการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติมากกว่าตามตำรา	3.9250	.9045	4.0315	.3075	.0444
วุฒิของผู้สอนควรสูงกว่าระดับปริญญาตรี	3.9444	.9209	3.8210	1.0633	.0769
กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้านสังคม	3.6888	.5932	3.6210	.6846	.0227
ในการอบรมควรมีกิจกรรมนอกชั้นเรียนร่วมด้วย	3.6944	.9863	3.8315	.8223	.0406
เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมเลือกเรียนวิชาเลือกได้ตามความต้องการ	3.8638	1.4427	3.8631	1.1619	.0003

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการความต้องการทางวิชาการ	ผู้เข้าอบรม		ผู้ให้การอบรม		t
	$\bar{X}_1$	S_1^2	$\bar{X}_2$	S_2^2	
เปิดวิชาเลือกตลอดคล้องกับความต้องการของ หน่วยงานต้นสังกัด	3.7888	2.0651	3.8736	.9413	.0214
ให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล	2.8777	.7699	3.7052	.8483	.2487
คะแนนเฉลี่ยรวม	78.7111	83.5904	75.7578	69.0152	-3.0166**

$$t_{.05} = 1.960$$

$$t_{.01} = 2.576$$

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อทั้งผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม ปีการศึกษา 2523 ซึ่งสรุปอันของการศึกษาและผลของการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม
2. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรม ตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมแตกต่างกัน
2. ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 รวม 455 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) แบ่งเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ 1

1.1 ปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม จำนวน 20 ข้อ

1.2 ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 ลำเหตุของปัญหาการเรียนการสอน จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้าอบรม จำนวน 39 ข้อ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .924

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าร้อยละ

2. ให้เกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็นของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ (John W. Best)

ประเมินความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้าอบรม และความต้องการทางวิชาการว่าอยู่ในระดับใด เช่น มากที่สุด ก่อนข้างมาก ปานกลาง ก่อนข้างน้อย หรือน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม และความแตกต่างทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมเป็นรายข้อ และส่วนรวม โดยใช้ t-test สำหรับทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลแสดงปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม ปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้าอบรมและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม

1.1 ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความเห็นว่าปัญหาการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผู้เข้าอบรมเห็นว่า ปัญหาเกี่ยวกับผู้ชลาภ ปัญหาการเงิน ปัญหาครอบครัว ปัญหาความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาความสัมพันธ์กับผู้ให้การอบรม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานในระหว่างเข้ารับการอบรมเป็นปัญหาในระดับค่อนข้างน้อย

1.3 ผู้เข้าอบรมมีความต้องการทางวิชาการทุกรายอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้น เรื่องความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ซึ่งมีความต้องการในระดับปานกลาง

ผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการมากที่สุด คือ เพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะของผู้เข้าอบรมและความต้องการอื่น ๆ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

2.1 ผู้เข้าอบรมจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการเรียนการสอนลำดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย วิชาเลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความสัมพันธ์และความต้องการที่แท้จริง ตำรา และหนังสือประกอบการเรียนได้มาตรฐานในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ

2.2 ผู้ให้การอบรมจัดอันดับความสำคัญของปัญหาการเรียนการสอนลำดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นภาคทฤษฎีและไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน วิชาเลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความสัมพันธ์และความต้องการที่แท้จริง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

3.1 ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมพบปัญหาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาการเรียนการสอน ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม ปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้าอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐม ซึ่งอาจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ปัญหาการเรียนการสอน

ผู้เข้าอบรมมีปัญหาโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง เมื่อตัดสินด้วยค่าเฉลี่ย เป็นเกณฑ์ พบว่า หัวปัญหาแรก ตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ บรรยายภาคการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียนมีความเหมาะสม การจัดรายวิชามีความต่อเนื่อง เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมวิธีการเรียนการสอนเพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ

ผู้ให้การอบรมมีปัญหาโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง เมื่อตัดสินด้วยค่าเฉลี่ย เป็นเกณฑ์ พบว่า หัวปัญหาแรก ตามลำดับความมากน้อย ได้แก่ เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา บรรยายภาคการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานได้ เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม วิธีการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมพบปัญหาดังกล่าวข้างต้น คือ บรรยายภาคการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย ซึ่งเป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูง นอกจากนี้ก็พบว่า เวลาเรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานได้ เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม การจัดรายวิชา

ไม่มีความต่อเนื่อง และงานที่ให้อ่านนอกห้องเรียนไม่เหมาะสมกับผู้เข้าอบรม ซึ่งเป็นปัญหาการเรียน การสอนที่ตรงกับผลการวิจัยของ วาณี คิตละเอียต (วาณี คิตละเอียต 2520 : 120) ที่พบว่านักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือพอใจพฤติกรรมทางด้านการสอนของอาจารย์เกี่ยวกับการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน การกำหนดงานให้ทำ ฉะนั้น ปัญหาการเรียนการสอนต่าง ๆ ดังกล่าวอาจจะมีสาเหตุมาจากเรื่องต่อไปนี้

1.1.1 วิธีสอนในวิทยาลัยครูมุ่งที่จะให้ผู้เรียนได้เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน มากกว่าจะมุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำแบบอย่างวิธีการสอน การถ่ายทอดความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้ (นิทัศน์ ผักเจริญผล 2517 : 132) ซึ่งตรงกับข้อสังเกตของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2522 : 15) ที่พบว่า หลักสูตรการฝึกหัดครูเน้นเนื้อหาค่อนข้างสูง ทั้ง เนื้อหาวิชาเฉพาะและเนื้อหาวิชาการศึกษาจนทำให้ฝึกไปว่าจุดหมายปลายทาง คือ เนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้ให้การอบรมพบว่า เวลาเรียนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก ผู้สอนชอบใช้วิธีสอนแบบบรรยาย เพราะการบรรยายจะช่วยให้รวบรัดเนื้อหาวิชา สรุปเนื้อหาได้ง่าย และสะดวกกับผู้เรียนด้วย ซึ่งการสอนแบบบรรยายเป็นพฤติกรรมการสอนที่ ปิ่นวดี จิระนราบุรุษย์ (ปิ่นวดี จิระนราบุรุษย์ 2519 : 101) พบว่าเป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในทุกภาควิชา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ รจนา ภัทรานนท์ (รจนา ภัทรานนท์ 2521 : 77) กับ พรรณวดี ม้าลำพอง (พรรณวดี ม้าลำพอง 2521 : 96) ได้ศึกษาพบว่า อาจารย์ใน วิทยาลัยครูเพชรบุรี และอาจารย์ในวิทยาลัยครูเชียงใหม่เกือบทุกภาควิชาใช้วิธีการสอนแบบ บรรยาย และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในภายหลังหรือ วิธีสอนแบบบรรยายแต่เพียงฝ่ายเดียว และนักศึกษาไม่ต้องการให้อาจารย์ทุกกลุ่มายวิชาใช้วิธีสอนวิธีนี้มากนัก ซึ่ง สุตใจ เหล่าสุนทร (สุตใจ เหล่าสุนทร 2517 : 116) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ผู้เรียน ไม่ใช่เนื้อหาวิชา ฉะนั้นความสำคัญจึงอยู่ที่ว่า ทำอย่างไร จึงจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เกิดความคิดในวิชานั้น ๆ และ รู้แหล่งที่จะหาและใช้ประโยชน์จากความรู้นั้น

1.1.2 ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน โดยทั้งผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมได้จัดอันดับความสำคัญไว้เป็นอันดับแรก ดังปรากฏในตารางที่ 13 และ 14

1.1.3 หลักสูตรการสอนของการฝึกหัดครูทุกแห่ง เป็นแบบเดียวกันทั้งหมด ซึ่งคณะผู้วิจัยชาวต่างประเทศที่ได้มาศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครูไทยหกคณะ (ประยูร ศรีประสาธน์ 2515 : 24 - 34) เคยให้ข้อคิดเห็นว่า หลักสูตรฝึกหัดครู เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ วิทยาลัยครูทุกแห่งใช้หลักสูตรเหมือนกันหมด หลักสูตรที่กำหนดขึ้นจึงมิได้สะท้อนมาจากความต้องการของท้องถิ่น และ ธีระ ลุ่มิตร (ธีระ ลุ่มิตร 2518 : 103) กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตรฝึกหัดครูไม่ตรงต่อการที่จะเตรียมนักศึกษาเพื่อรับผิดชอบในหน้าที่การเป็นครูที่แท้จริง และไม่ทันต่อความต้องการของชุมชน และความก้าวหน้าทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น สิ่งที่ศึกษาจากวิทยาลัยครู จึงไม่อาจนำไปใช้ได้ในสภาพชีวิตของการเป็นครู คือ ไม่ได้รับแบบอย่างที่ดีในการสอน ที่จะนำไปใช้ได้จริง ๆ การเรียนการสอนที่พบอยู่เป็นคนละสภาพกับสิ่งที่ต้องการ ซึ่ง จรูญ มลิณห์ (จรูญ มลิณห์ 2522 : 19) ก็ยอมรับว่า หลักสูตรปริญญาที่กรมการฝึกหัดครูดำเนินการอยู่สำหรับนักศึกษาปริญญาในขณะนี้ ยังไม่สามารถนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพกับครูประจำการ เป็นความเห็นที่ถูกต้องและเป็นข้อเท็จจริงอย่างเห็น ซึ่งหลักสูตรนี้ได้รับความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรนี้ทำขึ้นเพื่อฝึกอบรมนักเรียนที่สอบแข่งขันกันเข้ามาในวิทยาลัยครู ฉะนั้นหลักสูตรนี้จึงทำขึ้นเพื่อเอื้ออำนวยสำหรับคนที่เลือกสรรให้มีประสิทธิภาพทั้งด้านการศึกษาและการสอนการฝึกสอน ซึ่งนักเรียนเหล่านี้ไม่มีประสิทธิภาพทั้งด้านการสอนมาก่อน สำหรับครูประจำการควรต้องมุ่งเน้นหนักในการพัฒนาวิชาชีพให้กว้างขวางออกไป เพื่อเขาจะได้นำไปใช้ได้ทันที

1.2 ปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้าอบรม

1.2.1 ด้านสุขภาพ ผู้เข้าอบรมมีปัญหาสุขภาพทั่วไปในระดับปานกลาง ตรงกับผลการวิจัยของ กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2517 : 108) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่ที่ไปศึกษาต่อ

ในภาคตะวันออกเพียง เหนือมีผู้ขสภาพดีหรือปานกลาง แสดงว่าครูสามารถปรับตัวได้ดี และรู้จักรักษา
 สุขภาพกายไว้ดี แต่ในด้านสุขภาพจิต ปรากฏว่าผู้เข้าอบรมมีปัญหาค่อนข้างมาก คือ มีความกังวล
 ในเรื่องการสอบ ซึ่ง ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 173) อธิบายว่า ความวิตกกังวล
 เป็นสภาพที่ทำให้บุคคลรู้สึกไม่สบายใจ เกิดความตึงเครียด และความวิตกกังวลยังเป็นแรงขับ
 อย่างหนึ่งด้วย สอดคล้องกับความคิดของ โมวเรอร์ (Mowrer. 1963 : 254) ซึ่งเชื่อว่า
 ความวิตกกังวลจะเป็นผลดีและเป็นตัวเร้าให้พฤติกรรมนั้นมีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ขัดแย้งกับความคิด
 ของนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ที่เชื่อว่าความวิตกกังวลจะเป็นผลเสีย และเป็นตัวบั่นทอนประสิทธิภาพ
 การทำงานและการเรียนรู้

1.2.2 ด้านการเงิน ผู้เข้าอบรมมีปัญหาเกี่ยวกับการเงินโดยส่วนรวมในระดับ
 ปานกลาง เสียค่าพาหนะมาเข้ารับการอบรม ค่าหน่วยกิตในระดับค่อนข้างมาก ตรงกับผลการวิจัย
 ของ สุตใจ บุญอารีย์ (สุตใจ บุญอารีย์ 2523 : จ) ที่พบว่าครูมีปัญหาเรื่องการเงินใน
 ระดับปานกลาง การที่ครูมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการศึกษาสูงขึ้น ก็เพราะการศึกษา
 เป็นการลงทุนในหลาย ๆ ทาง ทั้งความพยายาม เวลา เงินทอง ตลอดจนสุขภาพทางกายและ
 ทางจิต (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2518 : 1) ซึ่ง จริญญา ผลิตินทร์ (จริญญา
 ผลิตินทร์ 2522 : 18) ก็มองเห็นปัญหานี้และกล่าวไว้ว่า ครูในท้องถิ่นไม่มีฐานะมั่งคั่งร่ำรวย
 เมื่อมาเรียนต้องเสียค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง ก็ต้องลำบากเดือดร้อนในเรื่องการเงิน

1.2.3 ด้านครอบครัว ผู้เข้าอบรมมีปัญหาคครอบครัวโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง
 และสมาชิกในบ้านมีส่วนช่วยในกิจการที่ได้รับมอบหมายสำเร็จได้ด้วยดีในระดับปานกลาง ขัดแย้งกับ
 ผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2518 : 38)
 ที่พบว่า ภู่มวลของครูประจำการ ที่ไปเรียนภาคค่ำส่ง เสริมและให้กำลังใจในการเรียนและครอบครัว
 ไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียน การที่ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะสภาพ
 ครอบครัว และภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัวในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ตัวผู้เข้าอบรมก็มีภาระ
 หน้าที่ทางครอบครัวจนเป็นอุปสรรคในการเข้าอบรม และสมาชิกในครอบครัวก็ย่อมมีภาระเป็นของ
 ตนเองเกี่ยวกับงาน หน้าที่ในครอบครัวหรือแม้แต่ภาระหน้าที่ในทางการศึกษา จึงไม่มีเวลาช่วยเหลือ
 งานที่ผู้เข้าอบรมได้รับมอบหมายมาได้

1.2.4 สัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม ผู้เข้าอบรมมีปัญหาสัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม โดยส่วนรวมในระดับปานกลาง และมีปัญหาที่ผู้ให้การอบรมสนใจปัญหาล้วนๆของผู้เข้าอบรมและช่วยเหลือผู้ที่มีข้อบกพร่องในบทเรียนในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้ให้การอบรมก็ได้พยายามทำความเข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาการเรียนของผู้เข้าอบรมปานกลาง เพราะผู้สอนทุกคนต่างก็ผ่านการศึกษาอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอนมาเป็นอย่างดีแล้ว ว่าผู้สอนที่ดีควรจะมีคุณสมบัติอย่างไร ตรงกับที่ อีเบล (Ebel. 1966 : 15) กล่าวว่า งานที่ครูปฏิบัติมีสองลักษณะ คือ ลักษณะทางความรู้ หรือสติปัญญา และลักษณะทางมนุษยสัมพันธ์ คือ อาจารย์ผู้สอนจะต้องรู้เนื้อหาวิชาที่สอน และจะต้องมีทักษะทางสัมพันธภาพที่ดีด้วย สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ชัมเพลิน สันทรเรื่องเพ็ญ (ชัมเพลิน สันทรเรื่องเพ็ญ และคนอื่น ๆ 2518 : 39) ที่พบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาของนักศึกษาด้วยนอกเหนือไปจากการสอนดี

1.2.5 สัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เข้าอบรมมีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาโดยส่วนรวมในระดับปานกลาง และมีปัญหาเรื่องที่ไม่ได้เรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับค่อนข้างมาก ยึดแย้งกับการวิจัยของ วิคณี คิลตระกูล (วิคณี คิลตระกูล 2521 : 38) ที่พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้สอนนักศึกษาที่อยู่ในความดูแลอยู่ในเกณฑ์ที่มีปัญหาน้อย และได้ผลตรงกับการวิจัยของ ทศพร ประเสริฐสุ่ย (ทศพร ประเสริฐสุ่ย 2517 : 21) ที่พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ค่อยมีเวลาพบกับนักศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดความห่างเหิน เป็นผลให้เกิดความไม่สะดวกในการไปขอคำปรึกษาหรือขอคำแนะนำเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะวิหยาสัยไม่ได้จัดชั่วโมงว่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เข้าอบรมไม่มีโอกาสได้พบกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพราะผู้ที่มีผลการเรียนต่ำ หรือไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา ย่อมต้องการที่จะอธิบายปัญหาที่เขาพบให้กับผู้ที่ให้คำปรึกษา (Desena. 1964 : 145) และทางฝ่ายอาจารย์เองก็มีความต้องการที่จะช่วยเหลือ แนะนำผลิตในด้านการเรียนให้มากขึ้นเช่นกัน (ภักตรา สัมพันธภาพศิลป์ 2519 : 37) ชิง เจริญ บวรภักดี (เจริญ บวรภักดี 2520 : 364) ศึกษาพบว่า ลักษณะครูที่ดีที่ส่วนรวมชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอน และรองลงไปคือมีความเข้าใจและเป็นกันเอง มี

มนุษยสัมพันธ์ดีและมีความเมตตา เชื่อเพื่อต่อนักเรียน ซึ่ง อมร รักษาสัตย์ (อมร รักษาสัตย์ 2512 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์ที่ปรึกษาที่สมควรจะต้องคอยแนะนำการศึกษาให้ตลอดเวลาที่นักศึกษายังศึกษาอยู่

1.2.6 การปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมในระหว่างไปเข้าอบรม ผู้เข้าอบรมมีปัญหา การปฏิบัติงานในระหว่างไปเข้าอบรมในระดับค่อนข้างน้อย และมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมงาน ประจำล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติงาน และเสียสละเวลาว่างเพื่องานอาชีพครูในระดับปานกลาง ตรงกับ ผลการวิจัยของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 34 - 37) ที่พบว่า ครูมีปัญหาใน การทำงาน คือมีเวลาเตรียมการสอนและเวลาตรวจการบ้านน้อย และมีปัญหาในการปรับตัวใน หน้าที่การงานของครู เพราะจะต้องรับทำงานสอนให้เสร็จก่อนเวลาจะออกเดินทางไปเรียน แสดงว่าครูยังมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานอยู่ตรงกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2518 : 31 - 35) ที่พบว่าครูยังมีความรับผิดชอบ ในหน้าที่การงานในระดับปานกลาง แต่ครูใหญ่และเพื่อนร่วมงานมองว่าครูมีความรับผิดชอบในระดับ ต่ำ การที่ครูมีปัญหาเกี่ยวกับการเสียสละเวลาว่างเพื่องานอาชีพครูในระดับปานกลางก็ตรงกับความ คิดเห็นของ ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ 2519 : 52) ที่ว่า การเรียนการสอน ของครูมักทำให้งานประจำของครูบกพร่องลงไปบ้างตามส่วน ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้อาจจะมีสาเหตุมาจาก งานเตรียมการสอนเป็นงานประจำของผู้ที่ทำหน้าที่การสอน ที่จะต้องวนเวียนอยู่กับการเตรียมการสอน อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะเก่งกาจสามารถเพียงใด ถ้าหากไม่เตรียมการสอนอย่างจริงจังแล้ว ก็เป็นการยากที่จะสอนให้ได้ผล (ไพสิตร เอื้อทวิกุล 2519 : 84) ทั้งนี้ก็เพราะการเตรียม การสอนเป็นหน้าที่ที่ดีของครู (เจสสิว บุรภัท 2520 : 364) ทั้งนี้ก็เพราะวิชาความรู้ที่สอน ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่เป็นหน่วยการสอนแบบเปิดเสร็จไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ไพฑูรย์ สันลารัตน์ 2522 : 15) ครูจึงต้องเสียสละเวลาว่างเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม (เจสสิว บุรภัท 2520 : 364) สาเหตุอีกประการหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะผู้เข้าอบรมที่เป็น ครูในระดับประถมศึกษา ต้องทำหน้าที่ครูประจำชั้น ต้องสอนทุกวิชาและตลอดวัน (กรมสามัญศึกษา 2516 : 70) และยังต้องใช้เวลาเพื่อการศึกษาต่อภาคนอกเวลาอีก ครูที่อยู่ห่างไกลจากสถาบัน

ฝึกหัดครู บ่มต้องใช้เวลาเพื่อการเตรียมตัวและการเดินทางให้ทันเวลาเข้าเรียน ซึ่งมีครูร้อยละ

36.6 ที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาเลิกเรียน (กรมสามัญศึกษา 2516 : 73)

1.3 ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ผู้เข้าอบรมมีความต้องการทางวิชาการในการเข้ารับการอบรมโดยส่วนรวมในระดับค่อนข้างมาก และมีความต้องการที่จะเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพให้สูงขึ้น วิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็น และได้ทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานในระดับค่อนข้างมาก

ผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรมโดยส่วนรวมในระดับค่อนข้างมาก ต้องการให้เพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรมให้สูงขึ้นในระดับมากที่สุด ต้องการเนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เข้าอบรมในระดับค่อนข้างมาก

ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรม พบว่าทั้งสองกลุ่มมีความต้องการตรงกันในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับการเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรมให้สูงขึ้น แสดงว่าต่างก็มองเห็นความจำเป็นและมีความปรารถนาที่จะให้ผู้เข้าอบรมมีวุฒิความรู้เพิ่มขึ้น ทั้งต่อความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ตรงกับความมุ่งหมายของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เน้นในด้านวิชาการเป็นหลักสำคัญ (Peterson, 1972 : 36) และมีความต้องการพัฒนางานอาชีพให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ก็สอดคล้องกับความมุ่งหมายของวิทยาลัยครูที่ได้ดำเนินการฝึกอบรมครูประจำการตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะและความรู้แก่ครูประจำการและเพื่อปรับปรุงงานที่ปฏิบัติอยู่ให้ได้ประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้รับกับสภาพการศึกษาที่กำลังปรับปรุงใหม่ (สงวน สุทธิเลิศอรุณ 2522 : 30) และ เรียบ (Tiat, 1973 : 4803) ก็ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหรือบทบาทที่ได้รับการเน้นมากที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ บทบาทในเรื่องการเรียนการสอน การสร้างความเป็นพลผู้ดี ความรู้สึกตนเอง การพัฒนาตนเองของบัณฑิต

นอกจากนี้ยังมีความต้องการวิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็น เนื้อหาวิชาที่ส่งเสริมให้มีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา ทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพและความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน แสดงว่าครูมีความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น ให้ทันกับความก้าวหน้าของสังคมและความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ทางการศึกษา นอกเหนือไปจากความต้องการรู้ดีหรือปริญญาบัตรเท่านั้น ทั้งนี้ย่อมแสดงว่าผู้เข้าอบรมได้เปิดใจกว้างยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน และต้องการที่จะได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ต้องการให้มีการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องการให้มีการอภิปรายถกเถียง แสดงความคิดเห็น หรือจัดการสัมมนาปฏิบัติการ ฯลฯ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะ และความรู้ความสามารถของผู้เข้าอบรมให้สูงขึ้น ด้วยการได้เห็นแบบอย่างที่ดีที่ผู้เข้าอบรมสามารถจะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ เพราะคนที่จะทำการสอนได้ดีจะต้องเห็นตัวอย่างที่ดี ครูหรือนักเรียนฝึกหัดครูนั้นจะสอนตามที่ได้รับการสอนมากกว่าจะสอนตามได้รับการบอกเล่ามา (ไพฑูริย์ สันลารัตน์ 2522 : 15) เช่น ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ต้องการที่จะได้รับความรู้และเห็นวิธีการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาในระดับประถมศึกษา เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นอกเหนือไปจากวิชาความรู้และความเข้มทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการในระดับอุดมศึกษา จากความต้องการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมในเรื่องนี้แสดงว่าโครงการจัดการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ อาจารย์ยังไม่สมบูรณ์และมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่ยังขาดอยู่ให้สมบูรณ์แบบ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ให้การอบรมและผู้เข้าอบรมสอดคล้องกับความมุ่งหมายของวิทยาลัยครูตั้งได้กล่าวมาแล้ว และเพื่อช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการทำงานสูง ๆ ขึ้นไป และเพื่อป้องกันมิให้บุคคลเหล่านั้นกลายเป็นคนล้าสมัยไปด้วย (จำนงค์ สัมประสงค์ ม.ป.ป. : 118)

ตอนที่ 2 ลำเหตุของการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

ผู้เข้าอบรมให้ความสำคัญกับความรู้ของลำเหตุปัญหาการเรียนการสอนลำดับแรก ตามลำดับความสำคัญ คือ เวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย และวิชาเลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง ตำราและหนังสือประกอบการเรียน ได้มาตรฐานในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ

ผู้ให้การอบรมคัดอันดับความสำคัญของลำเหตุปัญหาการเรียนการสอนลำดับแรก ตามลำดับความสำคัญ คือ ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย และเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นภาคทฤษฎีไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน วิชาเลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมคัดอันดับความสำคัญของลำเหตุการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกตรงกัน คือ มีลำเหตุมาจากผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมายตรงกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ 2520 : 55) ที่พบว่าครูขาดโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อปรับปรุงส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับตนเอง ทั้งนี้อาจเกิดจากผู้เข้าอบรมมีภาระทางครอบครัว และลำเอียงในครอบครัวของผู้เข้าอบรมก็ไม่ช่วยเหลืองานที่ได้รับมอบหมายมาจากการเข้าอบรมในตาราง 7

ลำเหตุของปัญหาการเรียนการสอนที่น่าสนใจ คือ วิชาเลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับ ความสนใจและความต้องการที่แท้จริง เนื้อหาวิชาเป็นภาคทฤษฎีไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ 2520 : 55) ที่พบว่า ลำระวิชาที่สอบบรรจุให้ครูประจำการไม่น่าสนใจและมองไม่เห็นประโยชน์ ทั้งนี้แสดงว่าหลักสูตรและ โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูที่จัดขึ้น อาจจะมีข้อบกพร่องหรืออาจจะเปิดสอนวิชาเลือกน้อยไปและไม่ตรงกับ ความสนใจความต้องการที่แท้จริงและตามความถนัดของผู้เรียน ตามตาราง 13 จึงเป็นการบังคับทางอ้อมให้ผู้เลือกเรียนวิชาเหมือนกันทั้งหมด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

3.1 ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมพบปัญหาการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเนื่องมาจากผู้ให้การอบรมเป็นผู้รับนโยบายการเรียนการสอนมาจากสภาพการฝึกหัดครู และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานสอนให้เกิดผลดีตรงตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ในโครงการอบรม รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้เข้ารับการอบรม

กับผู้บริหาร และเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนให้กับผู้เรียน ส่วนผู้เข้าอบรมก็มีหน้าที่ศึกษา เล่าเรียนและแสวงหาความรู้ตามความสนใจและความต้องการของตนเองและหน่วยงาน จากการที่ ทั้งสองกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ต่างกัน สิ่งอาจทำให้มองเห็นปัญหาต่างกันได้ เพราะปัญหาการเรียน การสอนอาจเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดา และผลต่าง ๆ ก็จะตามมาจากปัญหาเหล่านั้น ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนที่จะหาได้ในห้องเรียนต่าง ๆ กัน (มัลลิกา เกาพิศิต 2506 : 24)

แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดแล้วปัญหาการเรียนการสอนของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการและเป็นประโยชน์ ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม ผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนเพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ และวิธีการ เรียนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยผู้เข้าอบรมพบว่าผู้สอนยังใช้กิจกรรมต่าง ๆ เข้ามา ประกอบบทเรียนเพื่อเสริมให้บทเรียนน่าสนใจมีความสนุกสนานเรียนน้อยไป

ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมองเห็นปัญหาในเรื่องงานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียน มีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม และผู้ให้การอบรมได้กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละชิ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้เข้าอบรม เห็นว่างานที่มอบหมายให้ทำและระยะเวลา ที่กำหนดให้ทำงานไม่เหมาะสม ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะงานที่ผู้ให้การอบรมมอบหมาย ให้ผู้เข้าอบรมทำอาจจะมีจำนวนมาก หรือมีความยากเกินความสามารถของผู้เข้าอบรมก็ได้ อีก ประการหนึ่งอาจจะเป็นเหตุสืบเนื่องมาจากผู้เข้าอบรมขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้หรือค้นคว้า เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนในตาราง 13 สิ่งเป็นผลให้งานขาดความเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง ในทัศนะของผู้เข้าอบรม

3.2 ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณารายละเอียดความต้องการทางวิชาการเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น ความต้องการในด้านการเพิ่มคุณสมบัติภาพในการทำงานของ ผู้เข้าอบรม เพราะผู้สอนย่อมจะต้องปิดกั้นนโยบายของอาจารย์ที่ควรจะให้ครูได้รับการ

ส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพครู เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่จะต้องให้มีการฝึกฝนอบรมตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ ทนต่อความเคียดแค้นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตรงกับคำกล่าวของ ก่อ สวัสดิพิบูลย์ (ก่อก่อ สวัสดิพิบูลย์ 2525 : 51) ที่ว่า ครูต้องมีความรู้ดี มีความสามารถในการสอนสูง เพราะเมื่อครูมีประสิทธิภาพดีย่อมจะทำการสอนได้ดีด้วย

ความต้องการให้ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ คือ ให้ผู้เข้าอบรมเป็นผู้ยอมรับของสังคมมากขึ้น ตรงกับความคิดของ จวง ยอดทวน (จวง ยอดทวน 2523 : 71) ที่ต้องการให้ครูได้ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม และสามารถช่วยปรับปรุง สภาพความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย เพราะการศึกษาในปัจจุบันนี้ต้องการให้ผู้ศึกษา ได้เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ แล้วนำความรู้ความเข้าใจมาแก้ไขปัญหา และ เสริมสร้างชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น (สิปปนนท์ เกตุทัต 2518 : 15) ซึ่ง เติต คงทอง (เติต คงทอง 2517 : 49) กล่าวว่า ครูเป็นสถาบันหนึ่งที่สังคมชนบทยอมรับ และได้รับการ ยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม ครูจึงเป็นผู้นำทางสังคมได้เป็นอย่างดีและเป็นตัวการที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ได้ช่วยพัฒนาประเทศเพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนรวม ด้วยการมีส่วนร่วมในการให้บริการชุมชน และช่วยทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงอยู่ต่อไป ฉะนั้น ครู จึงต้องมีความรู้มากขึ้น นอกจากการฝึกอบรมนักเรียนแล้ว ครูควรจะมีบทบาทในชุมชนด้วย

ความต้องการเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ซึ่งผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการ ประเมินผลการศึกษา ซึ่งอาจคลุมถึงระบบการศึกษาหรือการประเมินเฉพาะตัวผู้เรียนก็ได้ (อุทุมพร ทองอุไทย 2522 : 18) ฉะนั้นถ้าผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ก็อาจจะนำไปใช้ประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อหาทางปรับปรุงให้การปฏิบัติงานและการเรียนการสอน มีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วย

ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการให้มาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมกับ ค.บ. ภาคปกติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ตรงกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ 2520 : 38) ที่พบว่า นักศึกษา ค.บ. ภาคค่ำต้องการให้การศึกษา

มีคุณภาพเท่ากับคุณภาพของ กศ.บ. ภาคกลางวัน แสดงว่าผู้เข้าอบรมเป็นผู้ที่มีความสนใจ ใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตรงกับจุดมุ่งหมายของโครงการฝึกอบรมที่มุ่งจะเปลี่ยนสภาพของครูจากที่เป็นนักทำ นักปฏิบัติ มาเป็นนักคิด คือ ทั้งคิดเป็นและมีความชำนาญตรงตามอุดมการณ์ของอุดมศึกษา (เจริญฉัตร 2522 : 19)

นอกจากนี้ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับความต้องการทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน แสดงว่าผู้เข้าอบรมมีความกระตือรือร้นในการที่จะแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ ต้องการให้มีการคัด การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ และปฏิบัติได้จริงมากกว่าการเรียนรู้ตามทฤษฎี ตรงกับผลการวิจัยของ สู้ตใจ บุญอารีย์ (สู้ตใจ บุญอารีย์ 2522 : 110) ที่พบว่า ครูต้องการให้มีการอบรมในเรื่องวิธีสอนและกิจกรรมการสอน การผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน และต้องการกิจกรรมประเภทปฏิบัติจริง กิจกรรมสำนึก และการทดลอง

ข้อเสนอแนะต่อกรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครู

1. ปัญหาการเรียนการสอน ขอเสนอแนะวิธีแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานบางอย่างเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 กรมการฝึกหัดครูควรจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรของโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ว่ามีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรมหรือไม่เพียงพอ เพราะหลักสูตรนี้ได้ทดลองใช้มาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ซึ่งแต่เดิมได้ร่างหลักสูตรนี้ขึ้นใช้สำหรับนักศึกษาภาคปกติ ไม่ใช่สำหรับครูประจำการซึ่งมีลักษณะและสถานภาพต่างกันหลายประการ หลักสูตรนี้เน้นในเรื่องวิชาการพื้นฐานมากกว่าจะมุ่งพัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม ในปัจจุบันนี้ก็ได้มีผู้สำเร็จการศึกษาตามโครงการนี้ออกไปแล้ว จึงควรจะได้มีการวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนการสอนไปหรือไม่ บัณฑิตเหล่านั้นมีความคิดเห็นต่อโครงการนี้อย่างไร และหน่วยงานต้นสังกัดมีความคิดเห็นต่อโครงการนี้อย่างไร

1.2 วิทยาลัยควรจะได้มีการประชุมหรือจัดสัมมนาปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาอาจารย์และคุณภาพการเรียนการสอนของทุกภาควิชาในวิทยาลัยขึ้น โดยจัดทำอย่างกว้างขวางและทั่วถึง มิใช่จัดทำกันแต่เพียงบางภาควิชาเท่านั้น เพราะการเรียนการสอนในทุก ๆ ภาควิชาย่อมมีความสำคัญหัดเทียมกัน เพื่อยกระดับการปฏิบัติงานสอนของอาจารย์ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับงานของวิทยาลัยที่เปลี่ยนโฉมหน้าเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงควรจะมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงระบบงานและคุณภาพของตัวอาจารย์ผู้สอนด้วย ถึงแม้ว่าอาจารย์ผู้สอนจะมีวุฒิใกล้เคียงกับมาตรฐานทางวิชาการของอุดมศึกษาแล้วก็ตาม แต่ปรากฏอยู่เสมอ ๆ ว่า ผู้ที่เรียนได้รับคุณวุฒิหรือปริญญาบัตร แต่ก็ไม่แน่ใจว่าจะได้รับความรู้ถึง เกณฑ์มาตรฐานหรือไม่ และประการสำคัญ คือ ไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติถูกต้อง เหมาะสมไปเรียนต่อได้ตามความประสงค์ (ก่อสวัสดิพาณิชย์ 2505 : 113)

1.3 วิทยาลัยควรจะได้มีการติดต่อร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม เกี่ยวกับการวางแผนการ หรือกฎเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าอบรมโดยถือหลักการคัดเลือกเฉพาะบุคคลที่มีความสามารถสูงไปเข้ารับการอบรมในสาขาวิชาที่ตรงกับระดับของงานที่ปฏิบัติอยู่ จะทำให้ผู้เข้าอบรมได้รับประโยชน์จากการศึกษาตรงตามจุดหมายของโครงการอบรม และเพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียไปทางการศึกษา คือ ผู้เข้าอบรมได้แต่เพียงวุฒิเพิ่มขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบและกฎเกณฑ์การคัดเลือกตัวบุคคลให้เหมาะสม มิใช่คำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่หรืออายุราชการ เป็นสำคัญ ดังเช่นที่ปฏิบัติมา ควรเปลี่ยนเป็นยึดหลักความสามารถและความต้องการ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมหรือผู้ที่สนใจในการเข้าอบรมได้สนใจในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ สนใจในการฝึกอบรมอย่างจริงจัง และเกิดความรักงานมากขึ้น เพราะสามารถนำเทคนิคใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.4 วิทยาลัยควรจะได้มีการติดตามและประเมินผล เพื่อปรับปรุงการจัดการอบรมในแต่ครั้งให้ได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

1.5 อาจารย์ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การอบรม ควรจะได้มีการศึกษาว่าหลักสูตรของวิชาที่ตนเองสอนอยู่มีความถูกต้องสมบูรณ์แล้วหรือยัง เพื่อหาวิชาที่สัสด่วนต่อเนื่องสัมพันธ์กันเพียงไร กิจกรรม

เสริมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เพราะลักษณะวิธีการสอนควรจะแตกต่างไปจากการสอนนักศึกษาภาคปกติ ทั้งเนื้อหาวิชา และกิจกรรม ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการสัมมนาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้สอนกับผู้สอนในทุกภาคเรียนหรือทุกปีการศึกษา เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรว่าได้รับผลเป็นอย่างไร ควรแก้ไขในเรื่องใด อย่างไร

1.6 วิทยาลัยควรจะได้มีการชี้แจง ส่งมอบและให้ผู้สอนได้คำนึงถึงแนวคิดใหม่ ๆ

เกี่ยวกับการสอนว่า ในการสอนควรจะลดเนื้อหาความรู้ให้ห้อยลง แต่เน้นวิธีแสวงหาความรู้ให้มากขึ้น ด้วยการเน้นที่กระบวนการให้ได้มาซึ่งความจริง อย่างห่วงเนื้อหามากเกินไป จนละเลยความสำคัญของการฝึกฝนวิธีการได้มาซึ่งความจริง อันจะทำให้ นักศึกษามีความคิดของตนเอง (วิทยุวิศวะเวทย์ 2524 : 25 - 30) เพราะครูเป็นผู้นำในด้านการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะและนำไปใช้ปฏิบัติจริง ถ้าครูต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในวิธีการสอน ก็จำเป็นต้องเริ่มใช้วิธีการสอนที่ครูต้องการให้ผู้เข้าอบรมนำไปใช้สอน ครูจำเป็นต้องสร้างแบบอย่างและกระบวนการสอนที่ครูได้กล่าวถึงนั้น คือ ครูควรทำอย่างที่เราสอนไว้นั่นเอง (ธีระ สุมิตร 2518 : 51)

1.7 ควรจะได้มีการสัมมนาปฏิบัติการ เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนให้แก่อาจารย์ทุก

ภาควิชา เพื่อจะได้นำไปใช้ประกอบการสอน เพราะสื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุก ไม่เบื่อหน่าย และมีความสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น (นิสิตปริญญาโท ภาควิชาโสตทัศนศึกษา 2522 : 4) นอกจากนี้ นักศึกษายังเห็นว่าอาจารย์ใช้สื่อการสอนเป็นประจำเป็นผู้ที่ตั้งใจจริง เอาใจใส่การเรียนการสอน และเป็นบุคคลที่ควรแก่การนำไปเป็นแบบอย่าง (นฤมล บุญยายน 2524 : 123)

2. ความต้องการทางวิชาการในการเข้าอบรมของผู้เข้าอบรม มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 กรมการฝึกหัดครูควรจะได้มีการสำรวจความต้องการทางวิชาการหรือความ

ต้องการทั่ว ๆ ไป ของผู้เข้าอบรมว่ามีความต้องการในด้านใดบ้าง ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความต้องการแตกต่างกันไป ตามสภาพความต้องการและความจำเป็น แล้วนำมา เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาจัดหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรมในแต่ละท้องถิ่นนั้น

2.2 วิทยาลัยผู้เป็นเจ้าของโครงการอบรม ก็ควรจะได้มีการสำรวจความต้องการและ

ความสนใจของผู้เข้าอบรม ว่ามีความต้องการ เรียนวิชาใดบ้าง โดยเฉพาะวิชาชีพ แล้วเปิดรายวิชา เลือก

ให้ตรงกับความต้องการ มิใช่เปิดตามอัตรากำลังความสามารถของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นการบังคับทางอัตราให้ผู้เรียนทุกคนเลือกเรียนวิชาเดียวกันเหมือนกันหมด วิทยาลัยควรจะได้คำนึงถึงผู้เรียนให้มากกว่าผู้สอน

2.3 วิทยาลัยควรจะได้มีการวิเคราะห์งาน เกี่ยวกับการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่สดชื่น เพื่อจะได้พบ "ส่วนขาดของการปฏิบัติงาน" ว่าผู้เรียนขาดอะไร วิทยาลัยสอนในสิ่งที่ไม่ต้องการนำไปใช้ก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์ และกลับเป็นการสูญเสียค่าทางการศึกษาไป หรืออาจจะทำให้มีการสำรวจรูปแบบของการให้การศึกษาระบบประเภทอื่น ว่าผู้เข้าอบรมต้องการการศึกษาในลักษณะใด จากการศึกษาถึงปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมแล้ว พบว่าผู้เข้าอบรมมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย และมีความต้องการที่แตกต่างไปจากผู้ให้การอบรม เช่น จากความต้องการทางวิชาการในตาราง 16 ซึ่งผู้เข้าอบรมต้องการทักษะใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานมาก แต่ผู้ให้การอบรมจัดให้น้อยกว่าที่ผู้เข้าอบรมต้องการ เป็นต้น ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมที่ผู้ให้การอบรมจะเป็นผู้ร่างหลักสูตรแต่เพียงฝ่ายเดียว ควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้มีส่วนร่วมด้วยอาจจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวของผู้เข้าอบรมและปัญหาการเรียนการสอนให้ลดน้อยลงไปได้บ้าง เช่น จากการวิจัยพบว่า ผู้เข้าอบรมเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าพาหนะมาเข้ารับการอบรมมาก ถ้ามีการเปลี่ยนรูปแบบจากการศึกษาในระบบมาเป็นการศึกษานอกระบบบ้าง หรือด้วยการใช้ชุดการสอนบ้าง ก็จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้ศึกษาด้วยตนเองที่บ้านหรือแหล่งวิชาที่ใกล้บ้านได้บ้าง ทั้งนี้ก็จะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ได้มีการวิเคราะห์งานฝึกอบรมนั่นเอง

3. ปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้าอบรม มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 วิทยาลัยอาจพิจารณาเปิดศูนย์อบรม เพื่อเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น โดยวิทยาลัยอำนวยความสะดวกในการจัดส่งอาจารย์ผู้สอนที่จำนวนน้อยกว่าผู้เข้าอบรมไปสอนตามศูนย์ หรือจัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรจากท้องถิ่นมาทำหน้าที่เป็นผู้สอนแทนอาจารย์ก็ได้ในสาขาวิชาที่บางอย่างก็จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าอบรม และช่วยลดเวลา ระยะทางในการเดินทางเข้ารับการอบรม ผลที่ตามมาก็คือ จะช่วยแก้ปัญหาการเงิน สุขภาพ และการทอดทิ้งงานสอนเพื่อไปเรียนได้บ้าง

3.2 วิทยาลัยควรมีการพิจารณาเปลี่ยนแปลงระเบียบการบางอย่าง เช่น ให้ออกาส์
ผู้เข้าอบรมเปลี่ยนวิชาเอกได้ตามความสามารถ และความสนใจของผู้เข้าอบรม

3.3 วิทยาลัยควรคำนึงถึงความสามารถของผู้สอนเป็นสำคัญ ในการจัดบุคคลเข้าสอน
และเลือกเฉพาะบุคคลที่มีความตั้งใจ เต็มใจ สนใจที่จะสอน มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อผู้สอนจะได้ทุ่มเท
และเสียสละ พร้อมทั้งอุทิศร่างกายแรงใจเพื่อการสอนอย่างแท้จริง ก็จะเป็นการช่วยลดปัญหา
การเรียนการสอนได้

3.4 ห้องสมุดควรจะจัดหาเอกสาร ตำราที่ใช้ประกอบการสอน การศึกษาค้นคว้า ให้มี
คุณภาพเหมาะสม และได้มาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เข้าอบรม

3.5 การจัดทำตารางสอนไม่ควรจัดให้ชั่วโมงเรียนติดต่อกันหลายชั่วโมงในวิชาเดียวกัน
ยกเว้นวิชาที่มีการปฏิบัติ เพราะอาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และควรมีชั่วโมงว่างเพื่อ
ใช้เป็นเวลาดำเนินการหาความรู้เพิ่มเติมจากห้องสมุด หรือเพื่อให้เป็นเวลาที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะได้มี
เวลาพบกับผู้ที่อยู่ในความดูแลบ้าง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ยังไม่มีการศึกษาและติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการฝึกอบรม
ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่วิทยาลัยครูทั้งหลายได้จัดทำขึ้นอย่างทั่วถึง เกี่ยวกับปัญหา
ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานฝึกอบรมตามโครงการนี้ว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการ
ของผู้เข้าอบรมและหน่วยงานที่ใช่หรือไม่ จึงขอเสนอแนะให้มีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทั่วไป การสอนของอาจารย์ในโครงการฝึกอบรมครู
และบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่วิทยาลัยครูทั้งหลายได้จัดทำ
2. การศึกษาและติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการฝึกอบรม
ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
3. ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อครู
ประจำการในระหว่างที่ไปเข้ารับการอบรม

4. วิเคราะห์รูปแบบของการฝึกอบรมที่เหมาะสม

5. วิเคราะห์การลงทุนทางการศึกษาในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

พิจารณาการ

6. ศึกษาสภาพแวดล้อมของศูนย์ฝึกอบรมในทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม

7. สร้างบทเรียนสำเร็จรูป หรือชุดการสอนที่ใช้ในการสอนวิชาต่าง ๆ ในการฝึกอบรม

8. ศึกษาในวิทยาลัยครูอื่น ๆ หรือกลุ่มวิทยาลัยครูต่าง ๆ

การศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง การเรียนรู้ของมนุษย์จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นเกิดจากความสามารของครู การที่ครูมีวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ย่อมจะช่วยให้การประสิทธิ์ประสาทความรู้ของครู และการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปด้วยดี ฉะนั้นการที่วิทยาลัยครูจะได้หาวิธีการและรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของผู้เข้าอบรม ย่อมจะทำให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้และนำความรู้ ตลอดจนวิธีการเหล่านั้นไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนในสถาบันที่ตนสังกัดอยู่ได้โดยถูกต้องและมีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จก้าวหน้าต่อการศึกษาของสังคมและประเทศชาติในที่สุด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม "ครูและบุคลากรทางการศึกษา" เอกสารประกอบการสัมมนา ฉบับที่ 1 ณ
โรงแรมเอเชีย พัทยา 2520, 84 หน้า สดสำเนา
- วันสถาปนากรมปีที่ 22 : 29 กันยายน 2519 โรงพิมพ์ธรรมบรรณาคาร 2519,
161 หน้า
- การฝึกหัดครู, กรม และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รายงานผลการวิจัยเรื่อง
การติดตามผลการฝึกหัดครู 2518 เอราวัณการพิมพ์ 2519, 213 หน้า
- การฝึกหัดครู, สภา หลักสูตรการฝึกหัดครู ตำรวจ 2520, 278 หน้า
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ "การศึกษา กับสังคม" วารสารรามคำแหง 4 : 37 - 69 มกราคม
2519
- "การอบรมครูประจำการ" หลักบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู 2505, 165 หน้า
- กิต จินตาทูล "หน้าที่กับปริญญา" เดลินิวส์ 11 มกราคม 2523, หน้า 6
- จรรยา มิสินทร์ "แนวโน้มของการฝึกหัดครูในอนาคต" ครูปริทัศน์ 6 : 15 - 20 มิถุนายน
2522
- จงบกล ช่มพันธ์ ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์
ของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี ปรินญาณพันธ์ กค.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 91 หน้า สดสำเนา
- จวง ยอดนวล "ครูยังรับผิดชอบต่อหน้าที่" เดลินิวส์ 23 มกราคม 2523, หน้า 7, 18
- จำนง บุญอยู่ "การบำรุงขวัญจรรโลงประสิทธิภาพงาน" วารสารการบริหาร 2 : 50 - 53
กุมภาพันธ์ 2510
- จำนงค์ สัมประสงค์ การเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีในราชการและธุรกิจ ม.ป.ป., 238 หน้า
- เจสสิว บุรีศักดิ์ และคนอื่น ๆ ลักษณะของครูที่ดี ตำรวจ 2520, 425 หน้า

เชิด คงทอง "บทบาทของครูกับการพัฒนาทางการเมือง" มติ 17 กรุงเทพมหานครพิมพ์

2518, 122 หน้า

ชมเพลิน สันทรเรืองเพ็ญ และคนอื่น ๆ "การล่อนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา" ครูค่าล่อ

6 : 39 พฤษภาคม - มิถุนายน 2519

ทศพร ประเล่ห์รุ่ย การศึกษาลักษณะการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปทุมวัน

บางแสน และสงขลา ปรินญาณพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2517, 98 หน้า ชัดสำเนา

ธีระ ลือมิตร การฝึกหัดครู : ปัญหาและโอกาส เฟื่องฮักร 2518, 229 หน้า

นิทัศน์ ผักเจริญผล การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนฝึกสอนในการปฏิบัติงาน

ร่วมกับนักเรียนฝึกสอนของโครงการฝึกหัดครูชนบท ปรินญาณพนธ์ กค.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา

ประสานมิตร 2517, 143 หน้า ชัดสำเนา

นิธยา อริตนันท์ ทัศนคติของครูในจังหวัดตรังที่มีต่อผลงานและบริการที่ถูกละเลให้แก่ม้าอีก

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2510, 67 หน้า ชัดสำเนา

นิสิตปรินญาโท ภาควิชาโล่อะค่านศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ลุ่มดพกาว

สำหรับครู ภาควิชาโล่อะค่านศึกษา จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2522, 120 หน้า ชัดสำเนา

นฤมล บุณยานน การใช้สื่อการล่อนของอาจารย์วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย 2524, 153 หน้า ชัดสำเนา

บรรจง ชูล่อลลลลล "โลกใหม่ในการศึกษา" วิทยาล่อ 20 : 44 - 48 กรกฎาคม

2521

"โลกใหม่ในการศึกษา" วิทยาล่อ 20 : 44 - 61 ตุลาคม 2521

บุญชม ไอยโกอี การล่อเลริมการศึกษาระหว่างประค้ำการของครูประถมศึกษา วิทยาลัย

วิชาการศึกษา มหาล่อคาม 2511, 89 หน้า

บุญทัน เผลาเจริญ ปัญหาและความด้องการของครูองค้ำการบริหารล่อนจังหวัดเอียงรายและพะเยา

ที่ล่อมพันธ์กับการปรับปรุงหลักล่อตรและการให้บริการของวิทยาลัยครูเอียงรายแก่อะค้ำการ

ปรินญาณพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 115 หน้า ชัดสำเนา

- ประชุมลุ่มย์ อาชีวอารุง งานมหาวิทยาลัย ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์พระนคร 2522, 430 หน้า
- ประภาส จารุเสถียร "การฝึกหัดครูในประเทศไทย" สยามรัฐ 18 สิงหาคม 2515, หน้า 11
- ประยูร ศรีประสารณ์ "วิเคราะห์รายงานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกหัดครูในประเทศไทย" วารสาร
สภาการศึกษาแห่งชาติ 2 : 24 - 34 กันยายน 2515
- ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ การส่งเสริมครูประจำการระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ความ
ต้องการของครู การปฏิบัติการ และปัญหา ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 71 หน้า อัดสำเนา
- เปรี๊ยะ ภูมิท "ครูดีของนักเรียน" วารสารการศึกษาเอกชน 3 : 10 ธันวาคม 2517
- เมืองพรรณ บิดการานนท์ ความต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ปี 2510
ที่หวังจะได้รับจากบริการแนะแนววิทยาลัย ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2511, 117 หน้า อัดสำเนา
- พนัส หันนาคินทร์ การศึกษาของไทย วัฒนาพานิช 2521, 255 หน้า
- ไพสิตร สหัสสันติดา ความต้องการของครูอาจารย์ในงานบริการการศึกษาวิทยาลัยครูสกลนคร
ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 61 หน้า อัดสำเนา
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์ "การดำเนินการสอนในระดับอุดมศึกษา" ใน การเรียนการสอนระดับ
อุดมศึกษา หน้า 101 - 107 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523
- _____ "การปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในสถาบันฝึกหัดครู" ครูปริทัศน์
1 : 14 - 17 มกราคม 2522
- ภัทตรา สันทปัญญาศิลป์ ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับหน้าที่ของ
อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 69 หน้า อัดสำเนา
- มัลลิกา เกาพิสิตร "หลักการควบคุมชั้น" เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 70 กระทรวง
ศึกษาธิการ 2506, 61 หน้า
- มาคมรกด (นามแฝง) "ค.บ. ของครูประจำการ วิทยายุทธหรือรายการรับทรัพย์" สยามรัฐ
3 มกราคม 2523, หน้า 3

รจนา ภัทรานนท์ "การศึกษาพฤติกรรมการณ์การเลื่อนหัว ๆ ไป ของอาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรี"

รายงานการวิจัยฉบับที่ 3 วิทยาลัยครูเพชรบุรี 2521, 81 หน้า ฮัดสำเนา

ล้วน ลำยงค์ และ อังคณา ตันติรัตนานนท์ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2515, 276 หน้า

วรรณวดี ม้าสำทอง "การศึกษาพฤติกรรมการณ์การเลื่อนหัวไปของอาจารย์วิทยาลัยครูเชียงใหม่"

รายงานการวิจัยฉบับที่ 2 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ 2521, 115 หน้า ฮัดสำเนา

วัลลภา เทพหิไลนทร์ ณ อรุณยา "การอุดมศึกษา" ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

หน้า 13 - 15 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523

วาณี คิตละเอียด ความขัดแย้งของบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในวิทยาลัยครูภาค

ตะวันออก ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 120 หน้า

ฮัดสำเนา

วิจิตร วรุตบางกูร การนิเทศการศึกษา โรงพิมพ์พิมพ์เนลล์ พิมพ์ครั้งที่ 3 2520, 187 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย 2521, 164 หน้า ฮัดสำเนา

วิทย์ วิศทเวทย์ "เราจะผลิตบัณฑิตอย่างไร" คู่มือปริทัศน์ 4 : 25 - 30 เมษายน 2524

วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, กลุ่ม โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประจำการ อักษรกิจการพิมพ์ 2523, 22 หน้า

วิคณี กิลดระกูล บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคกลาง วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 176 หน้า ฮัดสำเนา

วิระ บุณยะกาญจน "ศึกษาคำสำคัญภาคสัมพันธ์ดำเนินต่อไปหรือไม่" คู่มือปริทัศน์ 1 : 44 - 47

มกราคม 2523

ล้วน ลุทธิเลิศอรุณ "มหาวิทยาลัยเปิดความหวังแห่งสุดท้าย" คู่มือปริทัศน์ 9 : 30 - 35

กันยายน 2522

สมจิตต์ ศรีธัญรัตน์ การซ่อมเสริมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียน วิทยานิพนธ์ วิทยาลัย

วิชาการศึกษา ปทุมวัน ม.ป.ป., 59 หน้า ฮัดสำเนา

สวลัดี ลุคนธรังษี "ปัญหานักศึกษาในการบริหารมหาวิทยาลัย" วารสารสภาการศึกษาแห่งประเทศไทย

8 : 17 - 48 มีนาคม 2515

สิบพนนท กฤหิต การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม วัฒนาพานิช 2518, 189 หน้า

ลำคร เข้มทอง การศึกษาสภาพการให้บริการนิสิตของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
พระนคร และพลศึกษา ปริญญาพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2517, 77 หน้า อัดสำเนา

ลำมัญศึกษา, กรม กองการประถมศึกษา "สภาพการทำงานและการศึกษาของครูที่ไปศึกษา
นอกเวลาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" รายงานการวิจัย ฉบับที่ 9 ครูสภา 2517,
154 หน้า

ลำรที รัตนบุรี การศึกษาถึงความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยครูลุ่มลุ่มน้ำท่าที่จะได้รับความ
ช่วยเหลือจากบริการแนะแนวของวิทยาลัย ปริญญาพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2512, 81 หน้า อัดสำเนา

ลำโต บุญอารีย์ ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการอบรมครูประจำการ
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 135 หน้า อัดสำเนา

✓ลำโต เหล่าสุนทร ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา เคสิดไทย 2517, 235 หน้า

ลำธี ต้นอติชาติ "การฝึกอบรมพนักงาน" วารสารธนาคารกรุงศรีอยุธยา 3 : 3 กรกฎาคม
2515

✓ลำพล สัมคำมิ่ง ความต้องการของสมาชิกผู้ใช้บริการของกองส่งเสริมวิทยฐานะครูกรมการฝึกหัดครู
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2518 วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 77 หน้า
อัดสำเนา

ลำริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคนอื่น ๆ บทบาทและสถานะของบัณฑิต กค.บ. ภาคค่ำ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิบูลย์โลก พิมพ์ 2522, 58 หน้า

อามร รัชกาลสัตย์ "แนวการสัดปริมาณการปฏิบัติงานประจำปีของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา"
บรรณสาร ส.บ.พ. 2 : 1 - 10 สิงหาคม 2512

อุทุมพร ทองอุไทย "การประเมินผลการเรียนการสอน" ครูปริทัศน์ 1 : 18 - 28
มกราคม 2522

- Abdullah, Refat Shaddy. "A Study of the Teacher Training Program at Riyadh University," Dissertation Abstracts. vol. 39, No. 6, p. 2201-A, October, 1978.
- Alexander, William M. and Pual H. Halverson. Effective Teaching in Secondary. New York, Rinehart and Winstons, 1960. 421 p.
- Batten, T.R. School and Community in the Tropica. London, Oxford University Press, 1959. 1271 p.
- Best, John W. Research in Education. Prentice Hall of India (Privates) Limited, 1963. 320 p.
- Burton, William H. and Leo L. Brueckner. Supervision : A Social Process. Appleton-Century Craffits, New York, 1955. 45 p.
- Charles, Prall E. and C. Leslie Cushman. Teacher Education In-Service. American Council on Education, Washington, 1954. 503 p.
- Chester, Nolte, M. An Introduction to School Administration : Selected Reading. New York, The McMillan Company, 1966. 413 p.
- Clark, Allen Romaine. "A Teacher Evaluation of Selected Method of In-Service Education," Dissertation Abstracts. (University Micro-Films) vol. 31, No. 6, p. 2767-A, December, 1970.
- Clinton, Thomas A. "Beginning Teachers' Problems ; A Study of Problems Encountered by One Hundred Graduated of East Texas State University and the Functional Relationship Between These Problems and the Teacher Education," Dissertation Abstracts. Vol. 27, No.6, p. 1683-A, December, 1966.
- Delisle, Francis H. "Summary of A Study of the Academic Advising of Undergraduate Students," A Preliminary Report, Office of Institutional Research. Michigan State University, May, 1965. p. 5 (Roneo)
- Desena, Paul A. "Role of Consistency in Identifying Characteristics of Three Levels of Achievement," The Personal and Guidance Journal. 49 : 145 - 149, October, 1964.
- Dutt, Beulah C. Instruction and Research in Educational Administration. Central Institute of Education., Delhi University, 1961. 105 p.
- Ebel, Robert L. "Measurement Application in Teacher Education," Journal of Teacher Education. 1 : 15 - 25, Spring, 1966.
- Ely, Margot H. "A Follow-Up Study of University of Colorado Graduates Prepared to Teacher in Elementary School," Dissertation Abstracts. Vol. 23, No. 6, p. 2022-A, October, 1962

- Forsythe, Jack Norman. "Student and Counselor Perception of Counselor Functions in Tennessee Community Colleges," Dissertation Abstracts. Vol. 23, No. 6, p. 447 - 851-A., August, 1972.
- Hilgard, Ernest R. Introduction to Psychology. New York, Harcourt, Brace and Harold Inc., 1962. 678 p.
- Mamoud, Layla Dowalgher. "A Proposed Program for the Improvement of Teacher Education in Bahrain," Dissertation Abstracts International. ol. 39, No. 6, p. 4191-A, January, 1979.
- Mowrer, O.H. "Anxiety and Learning," Contribution to Modern Psychology. p. 264 - 269, edited by Don E. Dulany, J.R. and others. Oxford University Press, New York, 1963.
- New Zealand Advisory Council on Educational Planning Wellington. "The Continuing Education of Teacher," Resources in Education. U.S. Government Printing Office, 1977. 143 p.
- Parker, Cecil J. In-Service Education. 56th Year Book of the National Society for the Study of Education. Chicago, The University of Chicago Press, 1957. 376 p.
- Peterson, J.S. "Some Observation on Supervision Student," Journal of Education Sociology. 35 : 172, May, 1966.
- Romine, Stephen. "Student and Faculty Perceptions of an Effective University Instructional Climates," The Journal of Education Research, 68 : 139 - 143, December, 1974.
- Steig, L.R. and E.R. Frederick. School Personal and In-Service Training Practice. New York, Parker Publishing Company, 1969. 199 p.
- Tiat, Nancy Joan. "Goal of Higher Education in the United State," Thesis Abstract. 1973. 540 p.
- Tiebout, H.M. "The Misnamed Lazy Student," The Journal Educational Research. 24 : 113 - 129, February, 1943.
- Unesco, Conference on Ministers of Educational and Minister Responsible for Economic Planning of Member Status in Asia, 22 - 29 November 1965. Perspective of Education in Asia. Bangkok Unesco, 108 - 110.
- Warren, Feinberg Marvin. "An Analysis of Guidelines for In-Service Teacher Education, Practice in Selected School Grade 5 - 9," Dissertation Abstracts. Vol. 36, No. 5, p. 3561-A, December, 1974.
- Worthington, Lois H. and Glaude W. Grant. "Factor of Academic Success, A Multivariate Analysis," The Journal of Education Research. 65 : 7 - 10, September, 1971.

การพัฒนาก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีความประสงค์จะสำรวจปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนปรับปรุงการจัดการอบรมของสถาบันแห่งนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

2. ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานหรือการอบรมเฉพาะตัวของท่านแต่อย่างใด และข้อมูลเหล่านี้จะเก็บเป็นความลับ ฉะนั้น โปรดตอบคำถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามที่ท่านพบหรือตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

3. ข้อควรระวังในการตอบ ในการตอบแบบสอบถาม โปรดตอบทุกข้อ ในแต่ละข้อขอให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
0.	การอบรมครูประจำการทำให้เกิดการตื่นตัวทางการศึกษาสูง	5	4	3	2	1

จากตัวอย่าง แสดงว่าท่านเห็นว่าการอบรมครูประจำการทำให้เกิดการตื่นตัวทางการศึกษาสูงมากที่สุด ท่านจึงเขียนวงกลมรอบตัวเลข 5 ในช่องมากที่สุด

4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอนด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 การเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้ารับการอบรม

ตอนที่ 2 สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ผู้เข้ารับการอบรมพบในระหว่างเข้ารับการอบรม

เช่น ปัญหาการเงิน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาครอบครัว ปัญหาสัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม (ผู้สอน)

ปัญหาสัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาการปฏิบัติงานในระหว่างเข้ารับการอบรม

ผู้ให้การอบรมตอบเฉพาะตอนที่ 1 และ 2 ส่วนผู้เข้าอบรมตอบทั้งตอนที่ 1, 2 และ 3

ท่านมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ในการทบทวนครั้งนี้ ขอ

ขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

อุดม บุระสุต

ตอนที่ 1 การเรียนการสอนและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรม

1.1 การเรียนการสอน

ท่านพิจารณาเห็นว่าแผนการเรียนการสอนโดยส่วนรวมของวิทยาลัยครูนครปฐมในเรื่อง

ต่อไปนี้มีประสิทธิภาพเพียงไร

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1	วิทยาลัยกำหนดโครงการเรียนการสอนไว้ชัดเจน	5	4	3	2	1
2	จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนของแต่ละวิชามีความชัดเจน	5	4	3	2	1
3	การเรียนการสอนในแต่ละวิชามีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้ง	5	4	3	2	1
4	การจัดรายวิชามีความต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
5	เนื้อหาวิชาในแต่ละวิชา เป็นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่องกัน	5	4	3	2	1
6	เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
7	เนื้อหาวิชา เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
8	ผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5	4	3	2	1
9	ผู้สอนใช้กิจกรรมเสริมวิธีการเรียนการสอนเพื่อทำให้บทเรียนน่าสนใจ	5	4	3	2	1
10	ผู้สอนได้กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละขั้นที่ผู้เข้าอบรมได้รับมอบหมาย	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
11	งานที่มอบหมายให้ทำนอกห้องเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
12	เวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	5	4	3	2	1
13	บรรยากาศการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย	5	4	3	2	1
14	วิธีที่ใช้ในการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานได้	5	4	3	2	1
15	วิธีการเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	5	4	3	2	1
16	สามารถเสนอแนะให้ปรับปรุงทางด้านวิชาการได้	5	4	3	2	1
17	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าอบรมในเรื่องที่เรียนได้	5	4	3	2	1
18	ในวงล้อมุข มีตำราและเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพียงพอ	5	4	3	2	1
19	ประสิทธิภาพในการวัดผลประเมินผลการเรียนดี	5	4	3	2	1
20	เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดเกรดมีความเหมาะสม	5	4	3	2	1

1.2 ความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรม

ผู้เข้าอบรมมีความต้องการทางวิชาการในการเข้ารับการอบรมเพียงใด

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
1	เพื่อเพิ่มวุฒิหรือวิทยฐานะทางวิชาชีพของผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
2	เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
3	เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้เข้าอบรมให้ดีขึ้น	5	4	3	2	1
4	เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้ทักษะใหม่ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
5	เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีโอกาสทำงานให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและชุมชนมากขึ้น	5	4	3	2	1
6	เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น	5	4	3	2	1
7	ความรู้ในระหว่างอบรมทำให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1
8	มาตรฐานทางวิชาการทัดเทียมกับ ค.บ.ภาคปกติ	5	4	3	2	1
9	หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม	5	4	3	2	1
10	หลักสูตรควรเน้นหนักในการพัฒนาวิชาชีพให้กว้างขวาง	5	4	3	2	1
11	เนื้อหาวิชาควรเน้นหนักในการฝึกทักษะใหม่ ๆ ในด้านการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
12	เนื้อหาวิชาควรส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ทางการศึกษา	5	4	3	2	1
13	วิธีการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้กล้าแสดงความคิดเห็น	5	4	3	2	1
14	วิธีการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติมากกว่าตามตำรา	5	4	3	2	1
15	วุฒิของผู้สอนควรสูงกว่าระดับปริญญาตรี	5	4	3	2	1
16	กิจกรรมเสริมหลักสูตรส่งเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ด้านสังคม	5	4	3	2	1
17	ในการอบรมควรมีกิจกรรมนอกชั้นเรียนร่วมด้วย	5	4	3	2	1
18	เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมเลือกเรียนวิชาเลือกได้ตามความต้องการ	5	4	3	2	1
19	เปิดวิชาเอกสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัด	5	4	3	2	1
20	ให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล	5	4	3	2	1

ตอนที่ 2 สาเหตุต่าง ๆ ของปัญหาการเรียนการสอนของการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา

โปรดเรียงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนการสอนของท่าน โดยให้หมายเลข 1, 2, 3 ... 8 ตามลำดับความสำคัญของสาเหตุจากมากไปน้อย หน้าสาเหตุแต่ละข้อต่อไปนี้เป็น

- ความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนไม่เพียงพอ
- ใช้วิธีการเรียนการสอนและศัลยกรรมในบางวิชาไม่เหมาะสม
- ตำราและหนังสือประกอบการเรียนได้มาตรฐานในห้องสมุดไม่เพียงพอ
- วิชาเลือกที่ผู้เลือกเรียนส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง
- เนื้อหาวิชาส่วนใหญ่เป็นภาคทฤษฎีและไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในโรงเรียน
- วิธีการวัดผลประเมินผลไม่ส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาค้นคว้าเท่าที่ควร
- ผู้เรียนขาดเวลาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- ผู้เรียนผู้สอนมีความต้องการทางด้านวิชาการไม่เท่ากัน
- อื่น ๆ
-

(โปรดพลิกหน้าต่อไป)

ตอนที่ 3 ปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เข้าอบรมพบในระหว่างเข้ารับการอบรม

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
	3.1 ด้านสุขภาพ					
1	การเข้ารับการอบรมเป็นเหตุให้สุขภาพทางกายเสื่อมโทรม	5	4	3	2	1
2	โรคประจำตัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียน	5	4	3	2	1
3	มีความกังวลในเรื่องการสอบ	5	4	3	2	1
4	การเข้ารับการอบรมเป็นเหตุให้จิตใจไม่เป็นสุข	5	4	3	2	1
	3.2 ด้านการเงิน					
	การใช้จ่ายในเรื่องใดที่เกี่ยวกับการเข้าอบรมและมีผล					
	กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของครอบครัว					
5	เสียค่าพาหนะมาเข้ารับการอบรม	5	4	3	2	1
6	เสียค่าหน่วยกิต	5	4	3	2	1
7	เสียค่าอุปกรณ์การเรียน	5	4	3	2	1
8	เสียค่าศึกษานอกสถานที่หรือการฝึกงาน	5	4	3	2	1
9	เสียค่างานสังคม สังสรรค์ระหว่างผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
	3.3 ด้านครอบครัว					
10	ครอบครัวของท่านส่งเสริมในการเข้าอบรม	5	4	3	2	1
11	ชีวิตในบ้านมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าอบรม	5	4	3	2	1
12	มีภาระในครอบครัวจนเป็นอุปสรรคในการเรียน	5	4	3	2	1
13	สมาชิกในบ้านมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนให้งานที่ได้รับมอบหมายจากการอบรมสำเร็จได้ด้วยดี	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
	<u>3.4 สัมพันธภาพกับผู้ให้การอบรม (ผู้สอน)</u>					
14	ให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ	5	4	3	2	1
15	วิพากษ์วิจารณ์ผลงานที่มอบหมายให้ทำอย่างมีเหตุผล	5	4	3	2	1
16	เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมวิพากษ์วิจารณ์ได้	5	4	3	2	1
17	ผู้ให้การอบรมวางตัวได้เหมาะสมกับหน้าที่ของผู้สอน	5	4	3	2	1
18	ให้ความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
19	สอนโดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
20	มีวิธีการพูดที่โน้มน้าวให้ผู้เข้าอบรมเชื่อถือและมีความคิดเห็น คล้อยตาม	5	4	3	2	1
21	สนใจปัญหาส่วนตัวของผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
22	ตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้ชัดเจน	5	4	3	2	1
23	ให้กำลังใจในการเข้าอบรมด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับบุคคล	5	4	3	2	1
24	ช่วยเหลือผู้ที่มีข้อบกพร่องในแต่ละบทเรียน	5	4	3	2	1
	<u>3.5 สัมพันธภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษา</u>					
25	ให้ความสะดวกในการขอคำปรึกษา	5	4	3	2	1
26	ช่วยแนะแนววิธีแก้ปัญหาคณะหน้าได้อย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
27	ให้ความช่วยเหลือทั้งปัญหาละเอียดและปัญหาการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
28	วางตนสม่ำเสมอ ไม่ถือตัว ให้ความเป็นกันเองกับผู้เข้าอบรม	5	4	3	2	1
29	ผู้เข้าอบรมมีโอกาสดูเรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษา	5	4	3	2	1
	<u>3.6 การปฏิบัติงานในระหว่างเข้ารับการอบรม</u>					
30	ทอดทิ้งงานประจำโดยเร่งมาเรียนให้ทันเวลา	5	4	3	2	1
31	ในบางโอกาสผิดผ่อนงานประจำเพื่อเร่งทำงานอบรมให้เสร็จ	5	4	3	2	1

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อยที่สุด
32	ได้เตรียมงานประจำไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1
33	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1
34	เสียสละเวลาว่างเพื่องานอาชีพครู	5	4	3	2	1
35	ในระหว่างเข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1
36	ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานด้วยความสบายใจ	5	4	3	2	1
37	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	4	3	2	1
38	นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปรับปรุงงาน	5	4	3	2	1
39	ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์เต็มที่ในการปฏิบัติงาน	5	4	3	2	1

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนกที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสลับตามเป็นรายข้อ

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
<u>ปัญหาการเรียน</u>		<u>ความต้องการ</u>		<u>ปัญหาทั่วไป</u>		29	3.6279**	58	0.9595
<u>การสอน</u>		<u>ทางวิชาการ</u>		1	3.4143**	30	1.2406	59	1.0006
1	3.5359**	1	2.8820**	2	1.2651	31	1.2651	60	0.6594
2	5.5982*	2	2.4303**	3	2.9022**	32	2.3494*	61	1.1679
3	0.5755	3	2.6378**	4	2.0767*	33	2.2366*	62	2.5361*
4	4.4795*	4	3.1023**	5	0.2858	34	1.3403	63	2.1217*
5	2.8469**	5	4.8882**	6	0.5812	35	3.3557**	64	0.5873
6	1.1636	6	2.9419**	7	2.0000*	36	2.0797*	65	0.9761
7	2.9456**	7	3.8849**	8	1.3869	37	3.3787**	66	0.5613
8	2.0000*	8	3.5015**	9	1.3161	38	2.5737**	67	2.0000*
9	2.1857*	9	2.6438*	10	2.0000*	39	2.1402*	68	3.0685**
10	2.5568*	10	4.2447**	11	2.2036*	40	2.4434*	69	0.8584
11	2.0555*	11	3.6931**	12	2.0458*	41	1.8628	70	1.5391
12	4.1120**	12	3.3815**	13	0.4938	42	0.5435	71	2.0000*
13	3.1410**	13	3.9265**	14	2.1071*	43	0.8591	72	4.0257**
14	3.6291**	14	1.2851	15	0.1999	44	0.4151	73	2.9063**
15	2.5568*	15	1.6410	16	2.0648*	45	2.0000*		
16	7.7540**	16	2.6877**	17	4.4706**	46	0.7454		
17	2.0555*	17	2.0437*	18	2.5773*	47	2.5362*		
18	2.0555*	18	1.4091	19	2.0704	48	2.1036*		
19	2.0127*	19	0.7793	20	2.0399*	49	2.0000*		
20	2.0000*	20	4.0150**	21	0.6547	50	2.2727*		
21	2.2227*	21	3.1854**	22	1.8654	51	1.8361		
22	3.1063**	22	4.1549**	23	1.6038	52	2.0000*		
		23	0.7844	24	1.4212	53	2.9883**		
		24	3.0225**	25	0.9591	54	1.4641		
		25	3.4574**	26	2.5306*	55	1.1853		
		26	3.6900**	27	3.2067*	56	3.7108**		
		27	4.7442**	28	0.6985	57	1.2653		

* $t_{.05}$ = 2.0000** $t_{.01}$ = 2.6600

ปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม
 ในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ของวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

ของ

อุดม ยวะสุต

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม 2524

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอน สาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน และความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษา ของวิทยาลัยครูนครปฐม

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เข้าอบรมในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 360 คน และผู้ให้การอบรม จำนวน 95 คน รวม 455 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 88 ของกลุ่มตัวอย่างที่ลุ่มได้ทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน และความต้องการทางวิชาการของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ค่าสถิติพื้นฐาน และอัตราส่วนวิกฤต t

การวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีปัญหาทางการเรียนการสอน และความต้องการทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 2. ผู้เข้าอบรมพบว่าสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน คือ ผู้เข้าอบรมไม่มีเวลาทำงานที่ได้รับมอบหมาย วิชาเลือกที่เลือกเรียนได้ไม่ตรงกับความสนใจและความต้องการที่แท้จริง ดำรงเรียนที่ได้มาตรฐานในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ
 3. ผู้ให้การอบรมพบว่าสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน คือ ผู้เข้าอบรมไม่มีเวลาทำงานที่ได้รับมอบหมาย เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรม และวิชาเลือกที่เลือกเรียนได้ไม่ตรงกับความสนใจและความต้องการที่แท้จริงของผู้เข้าอบรม
- ผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรมมีความต้องการทางวิชาการ เกือบทุกรายขอในระดับมาก

PROBLEMS AND ACADEMIC NEEDS OF THE IN-SERVICE TEACHER
EDUCATION PROGRAM IN NAKHON PATHOM TEACHERS' COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

UDOM YUWASUT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

August, 1981

The purpose of this study was to investigate the teaching problems and the academic needs related to the In-service program at Nakhon Pathom Teachers College. Data were the perceptions of the trainers and the trainees engaged in the project.

The study sample comprised 360 trainees and 95 trainers, randomly selected in the second semester, 1980. Rating-scale questionnaires were used to obtain the data, and the response rate for completed scales was eight-eight per cent.

Data were analysed using the t-test. Differences between the comparison groups were considered significant at the .05 level.

The major results of the study were as follows:

1. There were significant differences between the trainers' and the trainees' perceptions of teaching problems and academic needs;
2. The trainees indicated that the main problems relating to their study were inadequate time for completion of assignments, unsatisfactory selective courses, and inadequate and nonstandardised textbooks.
3. The trainers indicated that the main problems affecting their teaching were that inadequate time was available for trainees to complete their assignments, the subject matter of the courses was incongruent with practice, and the selective courses did not meet the needs of the trainees.

Other findings indicated that both trainers and trainees perceive, quite strongly, that almost none of their academic needs were met by the In-service program.